

รายงานการศึกษากลุ่ม
(Group Project)

เรื่อง การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
ชายแดนของไทย เพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น
(เชียงราย นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)

จัดทำโดย กลุ่มที่ 9 รุ่นที่ 99

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษากลุ่ม (Group Project)

เรื่อง การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย
เพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น
(เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)

จัดทำโดย กลุ่มที่ 9 รุ่นที่ 99

1.นายบุญชัย	ฉัตรประเทืองกุล
2.นายปัญญาสุธา	รายา
3.นางสาวจรัสศรี	แก้วเกาะสะบ้า
4.นายสุรียา	กิตติมณฑล
5.นางสาวรัตนา	จรรยาศักดิ์สิทธิ์
6.นางสุภาพร	สุขมาก
7.นายนภสินธุ์	นาชัยพลอย
8.นางสาวสุกัญญา	เบาเนิด
9.นายคณบดี	สัมพันธ์
10.นางเรณู	เจียบงามศรี

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารผลงานกลุ่มนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง
: ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ

(นางปัทมา เจียรวิศิษฏ์สกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(นายเชิดศักดิ์ สันติวรฤทธิ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

นายสุรพันธ์ ปุสสเด็จ
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่เพื่อกระจายความเจริญและยกระดับการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยศักยภาพในเชิงพื้นที่ดังกล่าวพิจารณาได้ทั้งในด้านอุปทานและอุปสงค์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพการพัฒนาตามธรรมชาติและพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยนโยบายของรัฐ สำหรับพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญที่ภาครัฐใช้ “การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน” เป็นเครื่องมือในการสร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนที่มีศักยภาพทั้ง 10 เขตฯ (ตาก เชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส) ซึ่งเป็นช่องทางการค้าสำคัญ เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและศักยภาพของพื้นที่ ผสานกับความได้เปรียบจากที่ตั้งในการเข้าถึงวัตถุดิบ แรงงาน และตลาดในประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค โดยภาครัฐได้ให้การสนับสนุนและขับเคลื่อนการพัฒนาให้ก้าวหน้ามาโดยลำดับ ปัจจุบันมีการลงทุนรวมกว่า 50,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาพบว่า มี 5 เขตฯ ชายแดนที่ดึงดูดการลงทุนได้ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท (เขตฯ เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี ตราด และนราธิวาส) และยังไม่สามารถสร้างประโยชน์/ความเจริญให้พื้นที่และประชาชนได้เต็มศักยภาพ

รายงานการศึกษานี้ จึงได้ศึกษาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มศักยภาพ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) โดยได้คาดการณ์ทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ของไทยในอนาคต ทบทวนข้อมูลและการศึกษา ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์คู่แข่ง วิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส ข้อจำกัดและภาวะคุกคามของ 5 เขตฯ จาก SWOT Analysis และ TOWS Matrix และวิเคราะห์กรณีศึกษาของไทย (เขตฯ สงขลา) และต่างประเทศ (เขตฯ มาเลเซีย-สิงคโปร์) สรุปได้ว่าทั้ง 5 เขตฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตขั้นพื้นฐาน ขนาดย่อม และมีการลงทุนน้อยในด้านท่องเที่ยวและบริการ ต่างจากอีก 5 เขตฯ ที่ลงทุนสูง มีขนาดใหญ่กว่า ใช้แรงงานมาก มีคลัสเตอร์การผลิตครบวงจร ประเภทการผลิตหลากหลาย และเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพของ 5 เขตฯ ในเชิงพื้นที่เพื่อตอบสนองแนวโน้มความต้องการในตลาดและสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน ซึ่งการเชื่อมโยง 5 เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นจะช่วยเพิ่มโอกาสดึงดูดการลงทุนขยายกิจกรรมเศรษฐกิจ และยกระดับการพัฒนา ดังนั้น จึงได้จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย “การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยเพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น (เชียงราย นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)” ในการขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายได้กำหนดแนวทางเพิ่มบทบาทของ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ในห่วงโซ่อุปทานของภาค/ประเทศ/ระหว่างประเทศเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย และกำหนดบทบาท (Positioning) 5 เขตฯ ให้เป็นฐานวัตถุดิบและการผลิตขั้นต้น-กลาง และการท่องเที่ยว/บริการ เชื่อมโยงกับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในภาค และกับ EEC และเป็นศูนย์การขนส่ง/โลจิสติกส์และประตูเศรษฐกิจ เชื่อมโยงประเทศในภูมิภาค

รายงานการศึกษานี้ ได้เสนอข้อเสนอเชิงนโยบายใน 6 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิต/บริการของเขตฯ ในห่วงโซ่อุปทาน โดยเน้น 1) บูรณาการการขับเคลื่อนเขตฯ ให้เป็นส่วนหนึ่งของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 2) สร้างแรงจูงใจและ

ผลักดันให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์/โอกาสการเชื่อมโยงกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่น เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือมิใช่ภาษี หรือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ 3) ส่งเสริมให้เกิดการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการในเขตฯ ในระบียงฯ และในประเทศเพื่อนบ้าน และ 4) จัดทำและขับเคลื่อน package เส้นทาง/กิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งในและต่างประเทศ

2.ยกระดับการผลิตและบริการของเขตฯ ตามความต้องการของตลาด และใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น โดย (1) พัฒนาเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตั้งแต่ขั้นต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ (2) พัฒนาคุณภาพและรูปแบบของสินค้า/บริการและการบรรจุหีบห่อให้เหมาะสมกับตลาดสมัยใหม่ และ (3) เพิ่มความสามารถใช้เทคโนโลยีแก่ภาคเอกชนรายย่อย/เกษตรกร/แรงงานใน 5 เขตฯ

3.ผลักดันให้เกิดห่วงโซ่การผลิตข้ามพรมแดนในกิจการที่มีศักยภาพ โดยประสานร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน/ประเทศในภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้า การลงทุนและการผลิตร่วม

4.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยง 5 เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจทั้งในประเทศและข้ามพรมแดน โดย 1) ใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ให้เต็มศักยภาพ 2) เตรียมความพร้อมเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานของภาคหรือของประเทศเพื่อนบ้าน และ 3) พัฒนาโครงข่ายหลักและโครงข่ายรองเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยง

5.เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ใน 5 เขตฯ ทั้งในด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง OSS ของ 5 เขตฯ และศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (OSOS) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จัดทำฐานข้อมูลในระดับพื้นที่ ออกแบบและให้บริการ OSS Platform ออนไลน์ผ่านระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC)

6.วางระบบการติดตาม รายงานผล และประเมินผลการดำเนินงาน โดยเน้นการประเมินผลทั้งในระดับโครงการและระดับห่วงโซ่ฯ ประเมินผลกระทบ ผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินผลในแต่ละระดับต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ชัดเจน

การขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายสู่ปฏิบัติจะดำเนินการผ่านกลไกหลัก ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) และคณะอนุกรรมการ ภายใต้ กพศ. ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและจะเสนอตั้งขึ้นใหม่ ควบคู่กับกลไกในแต่ละเขตฯ ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายจะเสนอต่อ กพศ. และคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป โดยจังหวัดจะขับเคลื่อนหลักในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ต้องมีการบูรณาการการดำเนินงานส่วนกลางและในพื้นที่ สร้างเครือข่ายรัฐ-เอกชน-ภาคีการพัฒนา ประสานผลักดันประเด็นที่มีคณะกรรมการหรือกลไกอื่นๆ ขับเคลื่อนและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อบทบาทของ 5 เขตฯ แนวทางการดำเนินงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพของ OSS อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานตามข้อเสนอเชิงนโยบายเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

รายงานผลงานกลุ่ม เรื่อง การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยเพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น (เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส) เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99 วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ประจำปี 2567 ซึ่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณ อาจารย์ปัทมา เจริญวิเศษกุล ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งให้คำแนะนำการมองภาพรวมของปัญหาและแนวทางในการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องในทุกมิติ และขอบพระคุณอาจารย์วีระชัย นาควินุลย์วงศ์ อาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรุฒิและอาจารย์สุรพันธ์ ปุสสเด็จ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงานฉบับนี้

คณะผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณะวิทยากรทุกท่านที่ให้ความรู้ตลอดหลักสูตร ขอขอบคุณผู้บริหารและทีมเจ้าหน้าที่วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ที่ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกตลอดหลักสูตรการอบรม

คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 9

14 พฤษภาคม 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
1.สภาพทั่วไปของปัญหา	1
2.การคาดการณ์ปัญหาและโอกาสการพัฒนาของประเทศในอนาคต	7
3.ข้อมูล การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	14
4.ข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)	26
5.สรุปภาพรวม (Policy Brief)	39
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	42
คณะผู้จัดทำ	57

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สรุปปัญหาและข้อจำกัดสำคัญของเขตฯ ชายแดน และการดำเนินงานแก้ไขปัญหา	4
ตารางที่ 2	การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย	7
ตารางที่ 3	แสดงกลุ่มกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่มกิจการของ 5 เขตฯ (ลงทุนน้อย)	16
ตารางที่ 4	แสดงมูลค่าการลงทุนใน 5 เขตฯ สะสมระหว่างปี 2558-ปัจจุบัน	18
ตารางที่ 5	แสดงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากรในพื้นที่ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย)	20
ตารางที่ 6	สรุปการศึกษาเปรียบเทียบเขตฯ ชายแดน กับ EEC และนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย	23
ตารางที่ 7	การขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงนโยบายโดยคณะกรรมการภายใต้กพศ.35	
ตารางที่ 8	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในเวียดนาม	43
ตารางที่ 9	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชา	44
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษใน สปป.ลาว	46
ตารางที่ 11	การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis)	48
ตารางที่ 12	การวิเคราะห์กลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis (TOWs Matrix)	50

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	มูลค่าการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ	10
ภาพที่ 2	ภาพรวมการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทย 5 เขตฯ ในอนาคต	13
ภาพที่ 3	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนใน 5 เขตฯ สะสมระหว่างปี 2558-ปัจจุบัน	17
ภาพที่ 4	การเชื่อมโยงเขตฯ เชียงรายในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	28
ภาพที่ 5	การเชื่อมโยงเขตฯ นครพนมในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	29
ภาพที่ 6	การเชื่อมโยงเขตฯ กาญจนบุรีในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	30
ภาพที่ 7	การเชื่อมโยงเขตฯ ตราดในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	31
ภาพที่ 8	การเชื่อมโยงเขตฯ นราธิวาสในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	32
ภาพที่ 9	รูปแบบของ OSS Platform ออนไลน์เพื่อสนับสนุนการลงทุน	37
ภาพที่ 10	การขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการอื่นๆ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน	38

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

กค.	กระทรวงการคลัง
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ
กนพ.	คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
กนอ.	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
กปภ.	การประปาส่วนภูมิภาค
กพศ.	คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
กฟภ.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม
คสช.	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
มท.	กระทรวงมหาดไทย
รง.	กระทรวงแรงงาน
ส.อ.ท.	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สภท.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สศอ.	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
BCG	การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy)
EEC	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor)
ESB	พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard)
FDI	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment)

GMS	แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion)
IMT-GT	แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle)
OSOS	ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Start One Stop Investment Center) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
OSS	ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)
SEZ	เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)
SMEs	ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises)
TSC	ศูนย์บริการธุรกิจของ กนอ. (Total Solution Center)
ศักยภาพพื้นที่	องค์ประกอบหรือลักษณะของพื้นที่ที่สนับสนุนต่อการพัฒนา ซึ่งสามารถพิจารณาได้ทั้งในมิติด้านอุปทาน (Supply) และอุปสงค์ (Demand) ดังนี้

ศักยภาพด้านอุปทาน (Supply) :

- ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมตามหลักภูมิศาสตร์ โดยมีสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ไม่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
- ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
- ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชนมีคุณค่าเป็นอัตลักษณ์สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- ทรัพยากรมนุษย์มีความพร้อมในการสนับสนุนการพัฒนา
- ที่ดินราคาไม่แพง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ เนื่องจากมีผลต่อต้นทุนการผลิต
- ผู้คน/แรงงานเคลื่อนย้ายสะดวก เป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุนที่ต้องการแรงงานจำนวนมาก
- กฎระเบียบในพื้นที่สนับสนุนการผลิตทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลาง/ขนาดย่อม
- ปัจจัยสนับสนุนการผลิตในพื้นที่มีทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ

- มีแหล่งวัตถุดิบเพียงพอและมีคุณภาพเพื่อใช้ในการผลิตและแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่
- มหาวิทยาลัยหรือภาควิชาการในพื้นที่ที่มีความพร้อมและมีส่วนช่วยสนับสนุนในงานวิจัยและพัฒนาในภาคการผลิตและบริการ

ศักยภาพด้านอุปสงค์ (Demand) :

- พื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่งและพลังงาน
- พื้นที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และเพื่อให้เกิดการกระจายประโยชน์และโอกาสจากพื้นที่ที่มีความเจริญหลักให้เชื่อมโยงไปถึงพื้นที่เกี่ยวเนื่องตามแนวคมนาคมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ
- ตลาดมีขนาดใหญ่และเปิดกว้างสำหรับสินค้าและบริการหลายประเภท รวมทั้งตลาดสินค้าต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ สำหรับผู้ประกอบการ
- ประชากรมีจำนวนมากและมีกำลังซื้อสูง

1. สภาพทั่วไปของปัญหา

1.1 สถานการณ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไทย

1.1.1 การพัฒนาประเทศนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งนำทรัพยากรธรรมชาติและศักยภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่มาใช้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่/ภูมิภาค ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมต่อประเทศ โดยการพัฒนาเชิงพื้นที่เริ่มมีบทบาทสำคัญตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา เมื่อมีการกำหนดนโยบายเชิงพื้นที่เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการพัฒนาพื้นที่เฉพาะบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard : ESB) การส่งเสริมการพัฒนาเมืองหลักเพื่อเป็นศูนย์กลางความเจริญในภาคต่างๆ ซึ่งไทยได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่องตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ศักยภาพในเชิงพื้นที่ที่พิจารณาได้ทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ โดยศักยภาพด้านอุปทานมีปัจจัย เช่น ที่ตั้งมีความเหมาะสมตามหลักภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์ ความพร้อมปัจจัยการผลิต และศักยภาพด้านอุปสงค์มีปัจจัย เช่น การเชื่อมโยงเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ การเข้าถึงตลาด ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นสภาพการพัฒนาตามธรรมชาติ และพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยนโยบายของรัฐ

1.1.2 ท่ามกลางสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน การเปลี่ยนสู่ความเป็นเมืองและสังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตและพฤติกรรมผู้บริโภค การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาค และความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโอกาสให้ไทยได้ใช้ความได้เปรียบด้านที่ตั้งเชื่อมโยงกับประเทศโดยรอบและภูมิภาคอื่นของโลก ทั้งด้านการค้า การลงทุน การขนส่งและโลจิสติกส์ และการท่องเที่ยว รวมถึงจุดเด่นเฉพาะตัวทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายทางชีวภาพ มาต่อยอดเพิ่มมูลค่าร่วมกับการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐได้ลงทุนพัฒนาอย่างต่อเนื่องและแล้วเสร็จโดยส่วนใหญ่แล้ว เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดมูลค่าเพิ่มทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.1.3 พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น ในช่วงเวลาที่ไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเป็นประตูการค้าสำคัญของประเทศที่เชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียนซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานแบบเสรีเพื่อพัฒนาเครือข่ายการผลิตระหว่างไทยและประเทศในภูมิภาค ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ด่านหน้าที่เผชิญกับปัญหาข้ามพรมแดนและความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวให้เกิดแก่พื้นที่ให้ได้มากที่สุด และลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดต่อประชาชนในพื้นที่ให้เหลือน้อยที่สุด ดังนั้น การพัฒนาเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบของการมีที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและตลาดทั้งภายในประเทศและในประเทศเพื่อนบ้าน ผสานกับโอกาสจากกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ดึงดูดการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ให้กลายเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ที่ช่วยสร้างงานสร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งช่วยให้แรงงานต่างด้าวที่มีแนวโน้มจะเข้ามาในไทยมากขึ้นได้ทำงานอยู่บริเวณชายแดน โดยไม่เข้าไปในพื้นที่ตอนในของประเทศ

1.1.4 โดยในปี 2558 รัฐบาลจึงได้เริ่มดำเนินงานพัฒนา 10 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนของจังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี สระแก้ว ตราน หนองคาย มุกดาหาร นครพนม สงขลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นประตูการค้าสำคัญของประเทศ ซึ่งการค้าชายแดนกว่าร้อยละ 80 ของประเทศผ่านช่องทางนี้ และตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสำคัญตามกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค (แผนงาน GMS/IMT-GT) ที่มีศักยภาพในการต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่โดยใช้ประโยชน์จากโอกาสในการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคได้ โดยภาครัฐได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ครอบคลุมในระดับตำบลรวม 90 ตำบล ใน 23 อำเภอ ของ 10 จังหวัด เพื่อสนับสนุนการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างงานสร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศโดยรวม

1.1.5 การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (เขตฯ ชายแดน) ปัจจุบันมีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) เป็นกลไกในการดำเนินงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ผู้แทนจากหัวหน้าส่วนราชการและภาคเอกชน 3 สถาบันร่วมเป็นกรรมการ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

1.1.6 นอกจากนี้ ภายใต้ กพศ. ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการ 3 ชุดและคณะทำงาน 1 ชุด ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ โดยมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน 2) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธาน 3) คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน และ 1 ชุดคณะทำงาน สรรหาคัดเลือก เจริญ และกำกับติดตามการดำเนินการของผู้ลงทุนในที่ดินราชพัสดุที่กำหนดเป็นพื้นที่พัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีอธิบดีกรมธนารักษ์เป็นประธาน นอกจากนี้ จังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนได้ตั้งกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานเขตฯ ชายแดนระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อประสานขับเคลื่อนการพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายของ กพศ. และสอดคล้องกับความต้องการของภาคส่วนในพื้นที่

1.1.7 ภาครัฐได้ขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ผ่านกลไก กพศ. และให้การสนับสนุนตามองค์ประกอบการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในระดับสูงทั้งที่เป็นภาษีและมีใช้ภาษีที่สูงกว่าการลงทุนนอกเขตฯ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวข้ามพรมแดนให้ถูกกฎหมาย ไม่เป็นพาหะใน

การแพร่ระบาดของโรคติดต่อข้ามพรมแดน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ
ด้านบุคลากรให้ได้มาตรฐานและครอบคลุม **การพัฒนา**ด้านสังคมผ่านโครงการสำคัญครอบคลุมทั้งด้านสาธารณสุข
 การศึกษา สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง **การจัดการและบริหารจัดการที่ราชพัสดุ**เพื่อใช้เป็นพื้นที่พัฒนาสำหรับ
 นำร่องการลงทุนของภาคเอกชนหรือให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ ซึ่งการพัฒนาที่มีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ

1.1.8 ผลจากการขับเคลื่อนการพัฒนาและการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการ
 เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญต่อเขตฯ ชายแดนและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ซึ่งหลายแห่งมีความพร้อมรองรับการ
 ลงทุนมากขึ้นด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ทยอยแล้วเสร็จและใช้ประโยชน์ในการสนับสนุน
 กิจกรรมเศรษฐกิจของพื้นที่และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ขณะที่การลงทุนของภาคเอกชนได้เพิ่ม
 มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหลายเขตฯ เริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งได้
 ช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนและการใช้วัตถุดิบในพื้นที่มาแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม การผลิตใน
 บางเขตฯ ได้ก่อตัวเป็นคลัสเตอร์การผลิตครบวงจรและมีบทบาทสำคัญในตลาดภูมิภาคและตลาดโลก หรือ
 สามารถเชื่อมโยงการผลิตกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หรือส่งออกไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศ
 รวมทั้งในบางพื้นที่ได้มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นในการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน/ประเทศในภูมิภาค
 โดยระหว่างปี 2558 – กุมภาพันธ์ 2567 มีมูลค่าการลงทุนเอกชนและ กนอ. ในเขตฯ ชายแดน รวม 51,297.46
 ล้านบาท (โดยเป็นการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 20,287.53
 ล้านบาท)

1.1.9 ทั้งนี้ สำหรับการพิจารณาผลการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาที่ส่งผลต่อการพัฒนาของพื้นที่
 โดยในเชิงเศรษฐกิจ สามารถพิจารณาได้จากข้อมูล อาทิ มูลค่าการลงทุน ขนาดเศรษฐกิจ รายได้ต่อครัวเรือน การจ้างงาน
 การท่องเที่ยว การค้าชายแดน สำหรับในเชิงสังคมและคุณภาพชีวิต อาจพิจารณาจากการเข้าถึงระบบสาธารณสุข/โรค/
 สาธารณูปการ บริการสาธารณสุข เป็นต้น แต่เนื่องจากพื้นที่เขตฯ ชายแดนได้กำหนดขอบเขตในระดับตำบล ขณะที่
 ข้อมูลส่วนใหญ่จัดทำในระดับย่อยที่สุดเป็นระดับจังหวัด จึงเป็นข้อจำกัดในการนำมาพิจารณาการเปลี่ยนแปลงด้าน
 เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่เขตฯ ชายแดน อย่างไรก็ตาม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (09) การ
 พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จึงกำหนดให้ใช้การขยายตัวของ
 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น (โดยใช้ผลิตภัณฑ์จังหวัด) และมูลค่าการลงทุน ที่เพิ่มขึ้นในเขตฯ
 ชายแดน เป็นตัวชี้วัดการพัฒนา

1.2 การวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่มีต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา ในช่วงที่ผ่านมา

แม้ว่าการขับเคลื่อนการพัฒนาในภาพรวมของ 10 เขตฯ มีความก้าวหน้ามาโดยลำดับและมีการลงทุน
 จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา ทั้ง
 ในเรื่องของความสามารถในการดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนที่แตกต่างกันในแต่ละเขตฯ ซึ่งมีจำนวน 5 เขตฯ

ที่การลงทุนสูงมากกว่า 2,000 ล้านบาท ได้แก่ เขตฯ สงขลา สระแก้ว ตาก มุกดาหาร และหนองคาย ในขณะที่อีก 5 เขตฯ มีการลงทุนที่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ได้แก่ เขตฯ เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี ตราด และนราธิวาส โดยภาคการผลิตและบริการของเขตฯ ยังไม่สามารถมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานของภาค/ประเทศ/ระหว่างประเทศ การให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จที่ทำได้เพียงการให้ข้อมูลและประสานงานเบื้องต้น การประชาสัมพันธ์และสื่อสารต่อสาธารณะที่ขาดความต่อเนื่องและขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน การวางผังเมืองที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการตามกฎหมาย และการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประกอบกิจการของนักลงทุนที่มีอุปสรรคจากราคาที่ดินที่พุ่งสูงหลังจากการประกาศเขตฯ ชายแดน และการไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในช่วงที่ผ่านมา สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปปัญหาและข้อจำกัดสำคัญของเขตฯ ชายแดน และการดำเนินงานแก้ไขปัญหา

ประเด็นการพัฒนา	ปัญหา/ข้อจำกัด	การดำเนินงานที่ผ่านมา/ ระยะต่อไป	กลไก/หน่วยงานรับผิดชอบ
ความสามารถในการดึงดูดการลงทุน	5 เขตฯ มีการลงทุนสะสมมากกว่า 2,000 ลบ. (สงขลา ตาก สระแก้ว มุกดาหาร หนองคาย) ขณะที่อีก 5 เขตฯ การลงทุนสะสมยังไม่ถึง 1,000 ลบ. (เชียงราย กาญจนบุรี ตราด นครพนม และนราธิวาส)	<ul style="list-style-type: none"> • ทบทวนและปรับเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป • ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติม (มีผลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 เป็นต้นมา) 	คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ฯ ภายใต้ กพศ. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและ สกท.
บทบาทของเขตฯ ชายแดนในห่วงโซ่อุปทาน	ส่วนใหญ่มีบทบาทน้อยการผลิต/บริการในพื้นที่ยังเป็นขั้นพื้นฐานไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • การหารือกับหน่วยงานและภาคส่วนในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อการยกระดับการผลิตและบริการของเขตฯ ให้มีบทบาทในห่วงโซ่อุปทาน 	คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานฯ ภายใต้ กพศ. อก./กษ./กก.
การให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ	ไม่สามารถให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ในบางพื้นที่ต้องฝากเรื่องกับสำนักงานจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> • อบรมเจ้าหน้าที่ OSS และวางระบบการประสานงานกับ OSOS • หน่วยงานสนับสนุนด้านสถานที่ • และเอกสารข้อมูลและอุปกรณ์ 	คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ฯ ภายใต้ กพศ. มท./จังหวัด/สกท.

ประเด็นการพัฒนา	ปัญหา/ข้อจำกัด	การดำเนินงานที่ผ่านมา/ ระยะเวลาต่อไป	กลไก/หน่วยงานรับผิดชอบ
กาประชาสัมพันธ์และการสื่อสารต่อสาธารณะ	การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นเชิงรุก ขาดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนเพื่อบูรณาการหน่วยงาน สร้างเครือข่ายเพื่อเข้าถึงชุมชน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง สื่อสารเน้นการแก้ไขประเด็นเข้าใจผิด 	คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ภายใต้ กพศ./กรมประชาสัมพันธ์/สศอ./สภท./กนอ./กรมธนารักษ์/สศช./พณ./กต./มท./จังหวัด/หอการค้า/ส.อ.ท.
การวางผังเมือง	ใช้ระยะเวลาดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมาย ปัจจุบันยังไม่แล้วเสร็จ ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างความเข้าใจและแจ้งสถานะการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคส่วน/ประชาชน หน่วยงานรัฐ-เอกชนในพื้นที่ร่วมให้ข้อมูล/แก้ไขข้อติดขัดให้ทันลงทุน 	กรมโยธาธิการและผังเมือง/จังหวัด/อปท. OSS/OSOS หอการค้า/ส.อ.ท.
การได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประกอบกิจการของนักลงทุน	มีข้อจำกัดเนื่องจากราคาที่ดินสูงขึ้นหลังจากประกาศเขตฯ บางที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ หรืออยู่ในการดูแลของทหารตามกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ที่ราชพัสดุที่รัฐไม่ได้ใช้ประโยชน์มาให้เอกชนเช่าดำเนินโครงการลงทุน 	กรมธนารักษ์/จังหวัด

1.3 สรุปปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Chapter Summary)

การพัฒนาเขตฯ ชายแดนเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบด้านที่ตั้งและบริบทการพัฒนาที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อต่อยอดศักยภาพของพื้นที่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับภาคการผลิต/บริการในพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งลดความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายเสรีและการเปิดเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับประเทศในภูมิภาคได้สะดวกมากขึ้น โดยตั้งแต่ปี 2558 ภาครัฐได้เริ่มขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดน และให้การสนับสนุนการพัฒนาสำคัญซึ่งส่งผลให้มีการลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่รวมประมาณกว่า 51,297.46 ล้านบาท และช่วยสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากโครงการ/มาตรการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมจากรัฐ

ขณะเดียวกันผลการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นประเด็นปัญหาสำคัญในด้านต่างๆ ซึ่งคณะอนุกรรมการภายใต้ กพศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาอย่าง

ต่อเนื่อง โดยคาดว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาค้างและสนับสนุนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปยังจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญในเรื่องของความสามารถในการดึงดูดการลงทุนที่แตกต่างกันในแต่ละเขตฯ ซึ่งมี 5 เขตฯ (เชียงราย กาญจนบุรี ตราด นครพนม และนราธิวาส) ที่มีมูลค่าการลงทุนรวมต่ำกว่า 1,000 ล้านบาทและภาคการผลิตและบริการในพื้นที่เขตฯ ยังไม่สามารถมีบทบาทที่ชัดเจนในห่วงโซ่อุปทาน

ดังนั้นจากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มศักยภาพ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) โดยมุ่งเน้นการยกระดับภาคการผลิตและบริการของเขตฯ ชายแดน 5 เขตให้สามารถเข้าไปมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานของภาค/ประเทศ และระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม และประชาชนจะได้รับประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา รวมถึงจะได้พิจารณาการเพิ่มประสิทธิภาพ OSS เพื่อช่วยสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของ 5 เขตฯ ดังกล่าวด้วย โดยหากหน่วยงานภาครัฐบาลไม่มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาจส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสการดึงดูดการลงทุนไทยในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งคณะผู้จัดทำได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพิ่มเติมในระยะต่อไป

2. การคาดการณ์ปัญหาและโอกาสการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต

2.1 ทิศทางในอนาคตและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย

2.1.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย

คณะผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อมาวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ดังแสดงตามตารางที่ 2 ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย

SWOT	การวิเคราะห์
S: Strengths (จุดแข็ง)	<p>S1: ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ที่เป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญในแนวระเปียงเศรษฐกิจ ที่ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของภูมิภาค และมีความพร้อมในการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับประเทศโดยรอบและภูมิภาคอื่นของโลก</p> <p>S2: รัฐบาลได้มีการกำหนดองค์ประกอบการพัฒนาที่สำคัญเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้พื้นที่ชายแดนสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการลงทุนจากประเทศเพื่อนบ้านที่จะมีเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต</p> <p>S3: รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีการจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ด้านการลงทุนและการบริหารจัดการแรงงาน สาธารณสุข ในเขตฯ ชายแดนทั้ง 10 พื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการ</p> <p>S4: ภาครัฐบาลมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค โลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน</p> <p>S5: มีความได้เปรียบของการมีที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ที่มีทรัพยากรธรรมชาติเกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตได้ในแต่ละพื้นที่สามารถนำมาต่อยอดและเพิ่มมูลค่าได้</p> <p>S6: แต่ละพื้นที่มีจุดเด่นเฉพาะทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยวที่เป็นจุดสำคัญต่อการพัฒนาเขตเฉพาะพื้นที่</p> <p>S7: รัฐบาลให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในระดับสูงทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่อภาษี</p>

SWOT	การวิเคราะห์
	S8: มีการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยและมีการจัดระเบียบของแรงงานต่างด้าวให้ถูกกฎหมาย
W: Weakness (จุดอ่อน)	<p>W1: เขตฯ ชายแดนในแต่ละพื้นที่ยังขาดการวางตำแหน่ง (position) ของการพัฒนาพื้นที่ในภาพกว้างขึ้น เช่น บทบาทการพัฒนาเชื่อมกับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนารูปแบบคลัสเตอร์</p> <p>W2: การให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ในปัจจุบันยังเป็นเพียงการให้ข้อมูล และรับเรื่อง ส่งต่อและติดตาม ทำให้ศูนย์ OSS ยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเพียงพอที่จะเป็นศูนย์ที่อำนวยความสะดวกการให้คำปรึกษาหรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง</p> <p>W3: ศูนย์บริการของ OSS ในบางเขตฯ ไม่ได้มีจัดสถานที่สำหรับ OSS เป็นการเฉพาะที่จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าประจำศูนย์ โดยยังเป็นเพียงการใช้พื้นที่ในศาลากลางจังหวัด</p> <p>W4: การประสานงานกับศูนย์ OSOS ของ สกท. ที่กรุงเทพฯ ณ อาคารจามจุรี สแควร์ ยังขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละพื้นที่ชายแดนบางพื้นที่</p> <p>W5: ปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่</p> <p>W6: แต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามศักยภาพของพื้นที่อันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในภาคการผลิตและการบริการที่มีไม่เท่ากัน</p> <p>W7: แรงงานไทยมีการทำงานตามฤดูกาลของภาคการเกษตร และมีจำนวนแรงงานน้อย</p> <p>W8: ขาดการสื่อสารด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง</p>
O: Opportunities (โอกาส)	<p>O1: พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยตั้งอยู่ในแนวระเบียบเศรษฐกิจที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสำคัญตามกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค</p> <p>O2: พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่จะเป็นประตูการค้า เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่สำคัญของไทยโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน</p> <p>O3: รัฐบาลไทยมีนโยบายด้านต่างประเทศในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตพรมแดนติดกับพื้นที่ชายแดนของไทยทั้งในกรอบพหุภาคีและทวิภาคี ซึ่งเป็นปัจจัยบวกที่จะส่งผลต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทย</p> <p>O4: มีการสนับสนุนและการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาพื้นที่ภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง</p>

SWOT	การวิเคราะห์
	O5: พื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านจะมีการท่องเที่ยวข้ามแดน มีการซื้อขายสินค้าและบริการมากขึ้นซึ่งจะเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นในพื้นที่อีกด้วย
T: Threats (อุปสรรค)	<p>T1: การเมืองภายในของประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับพื้นที่ชายแดนของไทย อาจมีความไม่แน่นอน และปัญหาการเมืองภายในประเทศเหล่านั้น อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายด้านต่างประเทศของไทย</p> <p>T2: ปัญหาความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ตามนโยบายในแต่ละช่วงเวลานั้น</p> <p>T3: ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ชายแดนไทยได้</p> <p>T4: บริเวณพื้นที่ชายแดนไทยที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านอาจเผชิญกับความเสี่ยงและปัญหาในหลายๆ ปัจจัยที่จะเกิดขึ้น อาทิ ปัญหาทางด้านสังคมในพื้นที่ เช่น การลักลอบสินค้าผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี เป็นต้น ปัญหาความมั่นคง เช่น การลักลอบข้ามพรมแดน ปัญหาด้านสาธารณสุข เช่น การแพร่กระจายของโรคระบาดติดต่อ เป็นต้น</p> <p>T5: การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงเทคโนโลยีในพื้นที่ได้</p>

ที่มา: คณะผู้ศึกษาจัดทำ

2.1.2 ทิศทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยในอนาคต

การกำหนดทิศทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยขึ้นอยู่กับการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) และการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในปี 2566 การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สเปน ลาว เมียนมา และกัมพูชา มีมูลค่าการค้ารวม 929,730 ล้านบาท แบ่งเป็นการส่งออก 580,100 ล้านบาท การนำเข้า 349,630 ล้านบาท และไทยได้ดุลการค้ารวมทั้งสิ้น 230,471 ล้านบาท โดยมาเลเซียเป็นประเทศคู่ค้าชายแดนอันดับ 1 ของไทย มีมูลค่าการค้ารวม 287,155 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ สเปน ลาว 260,512 ล้านบาท เมียนมา 220,327 ล้านบาท และกัมพูชา 161,736 ล้านบาท ทั้งนี้ สินค้าส่งออกชายแดนสำคัญในปี 2566 ได้แก่ น้ำมันดีเซล 40,143 ล้านบาท น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ 19,672 ล้านบาท และเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อื่นๆ 15,120 ล้านบาท โดยด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุด ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดา 226,254 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ด่านศุลกากรแม่สอด และด่านศุลกากรอรัญประเทศ มีมูลค่าการค้า 106,835 ล้านบาท และ 97,185 ล้านบาท ตามลำดับ

ถึงแม้ว่าในปี 2566 การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านของไทยจะชะลอตัวจากสถานการณ์ภายในประเทศที่เปราะบางของประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สปป.ลาว ที่อัตราเงินเฟ้อสูงและค่าเงินก็ยังคงอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์การสู้รบในเมียนมา และความต้องการบริโภคของกัมพูชาที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตามในปี 2567 ภาครัฐของไทยมีนโยบายในการเร่งรัดการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ที่มีนโยบายภายใต้ “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการค้าและการลงทุนชายแดนและผ่านแดน ปี 2567 – 2570” ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการค้าและการลงทุนชายแดนและผ่านแดนได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ 4 คณะ แล้วเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2567 ที่ผ่านมา ในการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการค้าชายแดนและผ่านแดนของไทย ตลอดจนแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการค้าและการลงทุน เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์หลักในการเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนเป็น 2 ล้านล้านบาทในปี 2570

การค้าชายแดน
(มาเลเซีย สปป.ลาว เมียนมา และกัมพูชา)

		หน่วย ล้านบาท		หน่วย ล้านบาท		หน่วย ล้านบาท		หน่วย ล้านบาท	
		ธ.ค. 66	Δ (%)	ธ.ค. - ธ.ค. 66	Δ (%)	ธ.ค. 66	Δ (%)	ธ.ค. 66	Δ (%)
	มูลค่ารวม	24,248 ▲	3.2	287,155 ▼	-14.6	14,834 ▼	-27.0	220,327 ▼	-16.5
	ส่งออก	13,678 ▼	-0.6	162,000 ▼	-11.7	7,974 ▼	-17.6	127,606 ▼	-11.2
	นำเข้า	10,570 ▲	8.4	125,155 ▼	-18.0	6,860 ▼	-35.6	92,721 ▼	-22.8
	ดุลการค้า	3,108		36,846		1,114		34,885	
ด้านศุลกากร		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก	
ที่มีมูลค่าสูงสุด		1) เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล		1) เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล		1) น้ำมันพืช		1) น้ำมันพืช	
2) น้ำมันดิบ		2) น้ำมันดิบ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ	
3) ส่วนประกอบยานยนต์อื่นๆ		3) ส่วนประกอบยานยนต์อื่นๆ		3) น้ำมันปาล์ม		3) น้ำมันปาล์ม		3) น้ำมันปาล์ม	
	มูลค่ารวม	23,344 ▲	6.8	260,512 ▲	0.2	12,147 ▼	-20.3	161,736 ▼	-18.1
	ส่งออก	14,061 ▲	4.3	158,515 ▲	1.2	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2
	นำเข้า	9,284 ▲	10.8	101,997 ▼	-1.3	2,256 ▼	-14.3	29,757 ▼	-12.4
	ดุลการค้า	4,777		56,518		7,634		102,223	
ด้านศุลกากร		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก	
ที่มีมูลค่าสูงสุด		1) น้ำมันพืช		1) น้ำมันพืช		1) เครื่องเล่นอื่นๆ		1) เครื่องเล่นอื่นๆ	
2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)	
3) น้ำมันปาล์ม		3) น้ำมันปาล์ม		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) น้ำมันเครื่อง (เครื่องยนต์)	
	มูลค่ารวม	14,061 ▲	4.3	158,515 ▲	1.2	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2
	ส่งออก	14,061 ▲	4.3	158,515 ▲	1.2	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2
	นำเข้า	9,284 ▲	10.8	101,997 ▼	-1.3	2,256 ▼	-14.3	29,757 ▼	-12.4
	ดุลการค้า	4,777		56,518		7,634		102,223	
ด้านศุลกากร		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก	
ที่มีมูลค่าสูงสุด		1) น้ำมันพืช		1) น้ำมันพืช		1) เครื่องเล่นอื่นๆ		1) เครื่องเล่นอื่นๆ	
2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)	
3) น้ำมันปาล์ม		3) น้ำมันปาล์ม		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) น้ำมันเครื่อง (เครื่องยนต์)	
	มูลค่ารวม	12,147 ▼	-20.3	161,736 ▼	-18.1	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2
	ส่งออก	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2	9,890 ▼	-21.5	131,979 ▼	-19.2
	นำเข้า	2,256 ▼	-14.3	29,757 ▼	-12.4	2,256 ▼	-14.3	29,757 ▼	-12.4
	ดุลการค้า	7,634		102,223		7,634		102,223	
ด้านศุลกากร		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก		สินค้าส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก	
ที่มีมูลค่าสูงสุด		1) เครื่องเล่นอื่นๆ		1) เครื่องเล่นอื่นๆ		1) เครื่องเล่นอื่นๆ		1) เครื่องเล่นอื่นๆ	
2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)		2) รถยนต์นั่ง (เครื่องยนต์ภายใน)	
3) น้ำมันเครื่อง (เครื่องยนต์)		3) น้ำมันเครื่อง (เครื่องยนต์)		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ		3) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ	

ภาพที่ 1 มูลค่าการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

2) การดำเนินการทางการค้าเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน

(1) การติดตามการเปิดจุดผ่านแดนเพิ่มเติม: เพื่อขนส่งสินค้าภายใต้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในช่วงเดือนธันวาคม 2566 - ปัจจุบันมีจุดผ่านแดนฝั่งไทยเปิดแล้ว 86 แห่ง จากทั้งหมด 95 แห่ง ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านเปิด 73 แห่ง ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีนโยบายผลักดันการเปิดด่านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประเทศเพื่อนบ้านให้เปิดด่านตรงข้าม กับที่ฝั่งไทยเปิดแล้วหรือมีความพร้อมที่จะเปิดด่าน

(2) การดำเนินการช่วยเหลือทางการเงิน: กระทรวงพาณิชย์โครงการจับคู่กู้เงิน โดยร่วมมือกับ EXIM Bank และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในการปล่อยสินเชื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่อยู่ในห่วงโซ่การส่งออก รวมถึงผู้ประกอบการค้าชายแดนซึ่ง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567 มีผู้ประกอบการยื่นขอสินเชื่อ 1,736 ราย วงเงินรวม 6,566 ล้านบาท อนุมัติวงเงินแล้ว 1,707 ราย วงเงินรวม 6,496.4 ล้านบาท

(3) ข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ

การพัฒนาในระดับประเทศยังคงมีข้อจำกัดและประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ

- **ขาดการลงทุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการยกระดับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ:** เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิต/บริการ การวิจัยและพัฒนา

- **การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ:** ทำให้ประชากรวัยแรงงานลดลงและนำมาซึ่งปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศจึงต้องพึ่งพิงแรงงานต่างชาติเพิ่มขึ้น

- **ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ระหว่างภาคในระดับสูง:** โดยในปี 2564 ภาคกลางมีผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 74.01 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ มีสัดส่วนร้อยละ 10.34 7.90 และ 7.74 ตามลำดับ นอกจากนี้มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยต่อหัวระหว่างภาคยังแตกต่างกันอย่างมาก โดยภาคกลางมีมูลค่าเฉลี่ย 394,279 บาท ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าเฉลี่ยเพียง 90,998 บาท

- **การกระจุกตัวของคนจน¹:** โดยในปี 2565 คนจนส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 37.70 ของคนจนทั้งหมด รองลงมาเป็นภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.90 20.10 18.30 ตามลำดับ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำงานในภาคเกษตรกรรมซึ่งมีรายได้ที่ไม่แน่นอนและนำไปสู่การกลายเป็นผู้มีรายได้น้อยและเสี่ยงต่อความยากจน

2.2 อุปสงค์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Potential Demand) ในอนาคต

คณะผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ Potential Demand ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทย ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายต่างๆ จากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ สรุปดังนี้

2.2.1 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ

สถานการณ์การแข่งขันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาและจีนที่ขยายวงกว้างส่งผลกระทบต่อทางการค้าระหว่างประเทศในวงกว้าง สงครามรัสเซีย-ยูเครนที่เป็นปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประเทศ เช่น Trans-Pacific Partnership (TPP), Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) หรือกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในชื่อ Greater Mekong Subregion หรือ GMS ที่เพิ่มระดับความสำคัญมากขึ้นในเวทีระดับโลกและอนุภูมิภาคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานภาคการผลิตและบริการของโลกและภูมิภาคที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทและการปรับตัวของเขตฯ ชายแดน รวมทั้งผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาและการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เศรษฐกิจในแต่ละประเทศและเศรษฐกิจในแต่ละภาคของไทยมีภาวะหดตัวจากการหยุดหรือชะลอการดำเนินงาน

¹ คนจนในปี 2565 หมายถึง ผู้มีรายได้เพื่อการครองชีพขั้นต่ำ (ทั้งในหมวดอาหารและไม่ใช่อาหาร ได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (2) ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (3) ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการครัวเรือน (4) ค่าเสื้อผ้า (5) ค่ารองเท้า (6) ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล (7) ค่ารักษาพยาบาล (8) ค่าเดินทางและการสื่อสาร และ (9) ค่าใช้จ่ายการศึกษา) 2,997 บาท/คน/เดือน

กิจกรรมของสาขาการผลิตและบริการ โดยเฉพาะได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้านการท่องเที่ยวและการผลิตเพื่อส่งออก ส่งผลให้ มีการลด/เลิกจ้างแรงงาน และบางส่วนทยอยกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร

2.2.2 มาตรฐานใหม่ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

เงื่อนไขของการค้าและการลงทุนตามมาตรฐานโลกใหม่ ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่ประเทศพัฒนาแล้วอาจใช้เป็นเงื่อนไขในการกำหนดกรอบด้านการค้าและการลงทุน อาทิ การสร้างมาตรฐานทางสังคม สิ่งแวดล้อม สุขอนามัยและคุณภาพชีวิต การลดความเหลื่อมล้ำ ความโปร่งใสและการบริหารจัดการที่ดี การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ความเข้มงวดในเรื่องการปลดปล่อยมลพิษ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านการเงินและด้านการเงินดิจิทัล ล้วนแต่เป็นความท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทยทั้งสิ้น

2.2.3 การจัดเรียงตัวใหม่ของห่วงโซ่อุปทาน

สถานการณ์ที่มีแนวโน้มการย้ายฐานการผลิตจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งหลายประเทศเร่งสร้างหลักประกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน และส่งผลให้เกิดการจัดเรียงของห่วงโซ่อุปทานครั้งใหญ่ทั่วโลกจากการย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศที่มีความได้เปรียบมากกว่า เช่น ด้านการขนส่ง ด้านการเข้าถึงตลาด ซึ่งไทยต้องเร่งเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน/ห่วงโซ่คุณค่าของภูมิภาคและของโลกให้มากขึ้น และมียุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ ที่ภาครัฐลงทุนพัฒนาเตรียมความพร้อมไว้แล้วและเชื่อมโยงเข้าสู่ฐานการผลิตหลักของภูมิภาคทั้งในจีนตอนใต้และเอเชีย นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับประเทศที่เป็นตลาดขนาดใหญ่และมีเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อินเดีย จีน ซึ่งไทยมีที่ตั้งที่เหมาะสมและได้เปรียบที่จะเชื่อมโยงและร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศดังกล่าว

2.2.4 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงเทคโนโลยีระหว่างประเทศผู้ผลิตและประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมและความต้องการสินค้าและบริการในโลกยุคใหม่ที่เครื่องจักรมีความทันสมัย ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และตลาด E-Commerce จะมีบทบาทมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจะเปลี่ยนความผ่านไปสู่อุตสาหกรรมและบริการที่ใช้ นวัตกรรมมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต้องการและพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าและบริการที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เป็นโอกาสของกิจการใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร การบริการทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness) ซึ่งเขตฯ ชายแดนต้องก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสการพัฒนาที่เกิดขึ้น และเน้นส่งเสริมการผลิตและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2.2.5 การพัฒนาเชิงพื้นที่และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมและบริการที่ใช้ นวัตกรรม ซึ่งมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศ ตลอดจนมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลก จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชน และลดการกระจุกตัวของพัฒนาในกรุงเทพฯ ภาคกลางและภาคตะวันออกไปสู่ภาคอื่นๆ

ของประเทศในช่วงที่ผ่านมายังไม่เห็นผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากนัก โดยกรุงเทพฯ ยังมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์จิ้งหวัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศสูงที่สุดกว่าเขตพื้นที่ในจังหวัดอื่นๆ

2.3 สรุปการคาดการณ์ทิศทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยในอนาคต (Chapter Summary)

การวิเคราะห์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทยโดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis พบว่าแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทยมีความจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพในเชิงพื้นที่เพื่อตอบสนองแนวโน้มความต้องการในตลาดและสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน รวมถึงโอกาสในการเชื่อมโยงต่างๆ ทั้งในระดับพื้นที่ภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ชายแดนของไทยที่มีความเชื่อมโยงและสามารถสร้างการพัฒนาาร่วมกันได้ ซึ่งการดำเนินการในด้านต่างๆ อาจต้องใช้รูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่เพื่อสามารถที่จะประยุกต์ให้เข้ากับในแต่ละพื้นที่ที่จะเกิดขึ้น โดยสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ภาพรวมการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนของไทย 5 เขตฯในอนาคต

3. ข้อมูล การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 นโยบายรัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเขตฯ ชายแดน ได้รับการบรรจุให้อยู่ในแผนทุกระดับ ทั้งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนแม่บทที่ 9 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายรัฐบาลสรุปได้ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** ประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกย่องรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยเฉพาะการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้มีความพร้อมทั้งด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และบนพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน

- **แผนแม่บทประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ** ได้กำหนดให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ได้แก่ 1) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) 2) แผนย่อยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และ 3) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ทั้งนี้ในส่วนของแผนย่อยเขตฯ ชายแดน (10 แห่ง) เน้นส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุน พัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ส่งเสริมและสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาเมืองนำอยู่และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่ รวมถึงสนับสนุนให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา

- **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13** ได้กำหนด 13 หมายความว่า การพัฒนา โดยการพัฒนาเขตฯ ชายแดนสอดคล้องกับการพัฒนาในหมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ และให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานทั้งภายในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียงและต่างประเทศ เชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ กระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชน พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจที่รองรับการลงทุนและการจ้างงาน และเติบโตได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

● **นโยบายรัฐบาล** การพัฒนาต่อยอดเขตฯ ชายแดน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค เป็นเครื่องมือหนึ่งในการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ในประเทศ ซึ่งเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะส่งผลกระทบต่อระยะกลางและระยะยาวเพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาส สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน

3.1.2 ความสำคัญ จำเป็น และผลกระทบ (Impact) ตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

1) การพัฒนาเขตฯ ชายแดน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตประชาชน เสริมสร้างความมั่นคงชายแดน ให้เป็นประตูเศรษฐกิจของประเทศที่เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน และช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาเขตฯ ชายแดนจึงมีความสำคัญและจำเป็นต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2588-ปัจจุบัน

2) แผนแม่บทประเด็น (09) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมของ 3 แผนย่อย (EEC ระเบียงฯ 4 ภาค และเขตฯ ชายแดน 10 แห่ง) ได้แก่ (1) การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ในแต่ละช่วง 5 ปี (ปี 2561-2565/ ปี 2566-2570/ ปี 2571-2575/ ปี 2576-2580) และ (2) การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้น 650,000 ล้านบาท ในแต่ละช่วง 5 ปี (ปี 2561-2565/ ปี 2566-2570/ ปี 2571-2575/ ปี 2576-2580) สำหรับเป้าหมายของแผนย่อย เขตฯ ชายแดน ได้แก่ (1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเป้าหมายอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 และ (2) การลงทุนในเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ในแต่ละช่วง 5 ปีเช่นเดียวกัน (ปี 2561-2565/ ปี 2566-2570/ ปี 2571-2575/ ปี 2576-2580)

สถานการณ์การบรรลุค่าเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยเขตฯ ชายแดน ในช่วงปี 2561-2565 การลงทุนในเขตฯ ชายแดนได้บรรลุเป้าหมายแล้ว โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมที่เพิ่มขึ้น 24,077 ล้านบาท (ค่าเป้าหมายกำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท) ขณะที่ในส่วนของการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดน ยังไม่สามารถระบุค่าเป้าหมายที่สัมฤทธิ์ในปี 2565 ได้เนื่องจากปัจจุบันมีการรายงานข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดถึงปี 2564 อย่างไรก็ตาม ได้มีการดำเนินงานที่สำคัญอย่างต่อเนื่องในเขตฯ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ทยอยแล้วเสร็จซึ่งได้ช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคเอกชนให้สะดวกรวดเร็วขึ้นทั้งในพื้นที่เขตฯ และข้ามพรมแดน รวมทั้งประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการได้เข้าถึงสาธารณูปโภค/สาธารณูปการที่ได้มาตรฐานและครอบคลุม การลงทุนของภาคเอกชนที่เพิ่มมากขึ้นได้ช่วยเพิ่มการจ้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ขณะเดียวกันในช่วงที่ผ่านมาเศรษฐกิจของเขตฯ ชายแดนบางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ดังนั้น ในระยะต่อไป

จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้เศรษฐกิจในเขตฯ ชายแดน เต็มโตและมีการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาจากเอกสาร

3.2.1 การประมวลสรุปจากผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ

ผลการขับเคลื่อนการพัฒนา 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ในช่วงปี 2558-ปัจจุบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มบทบาทในห่วงโซ่อุปทานและการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ OSS ของทั้ง 5 เขตฯ สรุปได้ ดังนี้

1) การลงทุนและการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน

(1) การขอรับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับโครงการลงทุนใน 5 เขตฯ และได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุดตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนของ สกท. อาทิ กรณีเป็นกิจการที่อยู่ในกลุ่มกิจการเป้าหมายจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี และการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 อีกเป็นระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่นๆ มากกว่าการลงทุนนอกเขตฯ โดยในปี 2558-2565 ได้กำหนด 13 กลุ่มกิจการ 72 ประเภทกิจการ เป็นกิจการเป้าหมายที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุดของ สกท. โดยกิจการเป้าหมายได้กำหนดแตกต่างกันในแต่ละเขตฯ ซึ่งเน้นกิจการที่ใช้แรงงานสูง ใช้วัตถุดิบจากพื้นที่หรือประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ใช่อุตสาหกรรมหนักและไม่เป็นกิจการที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดมลพิษ โดย 5 เขตฯ ที่มีการลงทุนน้อย ได้มีการกำหนดกิจการเป้าหมาย ดังนี้

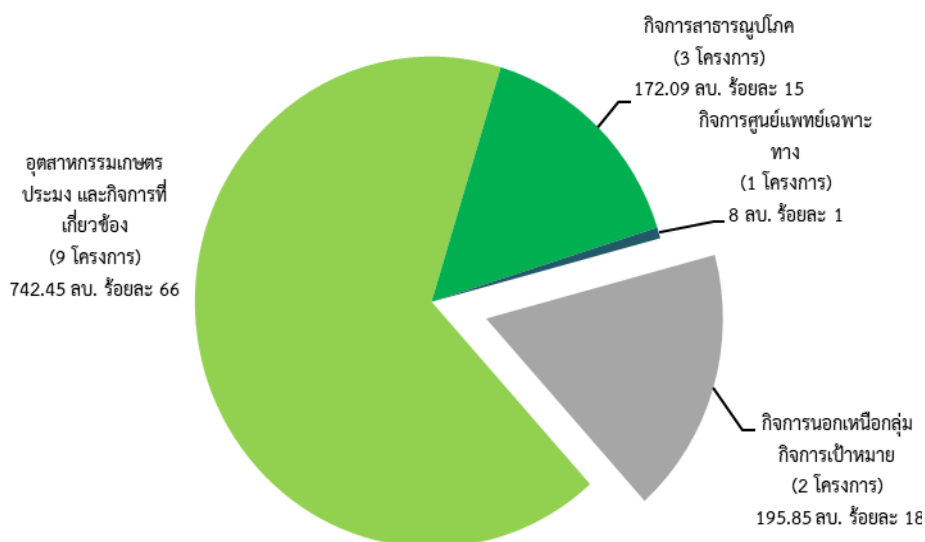
ตารางที่ 3 แสดงกลุ่มกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่มกิจการของ 5 เขตฯ (ลงทุนน้อย)

เขตฯ	กลุ่มกิจการเป้าหมาย (ปี 2558-2565)
เชียงราย	10 กลุ่ม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง 2) สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง 3) การผลิตเครื่องเรือน 4) อัญมณีและเครื่องประดับ 5) การผลิตเครื่องมือแพทย์ 6) การผลิตพลาสติก 7) การผลิตยา 8) กิจการโลจิสติกส์ 9) นิคม/เขตอุตสาหกรรม และ 10) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว
นครพนม	13 กลุ่ม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง 2) เซรามิกส์ 3) สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง 4) การผลิตเครื่องเรือน 5) อัญมณีและเครื่องประดับ 6) การผลิตเครื่องมือแพทย์ 7) ยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน 8) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 9) การผลิตพลาสติก 10) การผลิตยา 11) กิจการโลจิสติกส์ 12) นิคม/เขตอุตสาหกรรม และ 13) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว
ตราด	4 กลุ่ม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง 2) กิจการโลจิสติกส์ 3) นิคม/เขตอุตสาหกรรม และ 4) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว
กาญจนบุรี	13 กลุ่ม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง 2) เซรามิกส์ 3) สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง 4) การผลิตเครื่องเรือน 5) อัญมณีและเครื่องประดับ 6) การผลิตเครื่องมือแพทย์ 7) ยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน 8) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 9) การผลิตพลาสติก 10) การผลิตยา 11) กิจการโลจิสติกส์ 12) นิคม/เขตอุตสาหกรรม และ 13) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว
นราธิวาส	ใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ สกท. ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ต่อมาในช่วงปลายปี 2565 คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ได้เห็นชอบการทบทวนกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ของเขตฯ ชายแดน ซึ่งเพิ่มเติมกิจการเป้าหมาย จากเดิม 13 กลุ่มกิจการ 72 ประเภทกิจการ เพิ่มเป็น 13 กลุ่มกิจการ 89 ประเภทกิจการ เหมือนกันในทุก 10 เขตฯ

ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการพัฒนา และศักยภาพ/โอกาสของพื้นที่เขตฯ ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับกิจการที่เพิ่ม อาทิ กิจการบริการทางการแพทย์ กิจการบริการภาพยนตร์ กิจการผลิตไฟฟ้าชีวมวล เป็นต้น และต่อมากลุ่มกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกเป็นมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดนเพิ่มเติมตามกิจการเป้าหมายที่ กพศ. กำหนด โดยมีผลตั้งแต่ 3 มกราคม 2566 เป็นต้นมา (ประกาศ กพท. ที่ 19/2565) นอกจากนี้ สกท. ยังผ่อนปรนเงื่อนไขให้ SMEs เช่น เงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 5 แสนบาทอนุญาตให้นำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้ไม่เกิน 10 ล้านบาท ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ได้สนับสนุน อาทิ มาตรการของกรมสรรพากร ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล เหลือร้อยละ 10 ใน 10 รอบบัญชี โดยให้สำหรับกิจการทั่วไปที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. และมาตรการของกรมศุลกากร ได้แก่ ลดทุนจดทะเบียนของผู้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป เหลือ 5 ล้านบาท และลดทุนจดทะเบียนของผู้จัดตั้งเขตปลอดอากรเป็นไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท

(2) **มูลค่าการลงทุนใน 5 เขตฯ สะสมระหว่างปี 2558-ปัจจุบัน** พิจารณาจากวงเงินลงทุนรวมของโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก สกท. และดำเนินการลงทุนแล้ว 15 โครงการ วงเงิน 1,118.39 ล้านบาท (จากโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด 23 โครงการ วงเงิน 2,753 ล้านบาท) เป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.51 ของวงเงินลงทุนรวมของโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. และเริ่มดำเนินการแล้วในเขตฯ ชายแดนทั้งหมด (78 โครงการ วงเงิน 20,287.53 ล้านบาท) ส่วนใหญ่เป็นกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 3 สัดส่วนมูลค่าการลงทุนใน 5 เขตฯ สะสมระหว่างปี 2558-ปัจจุบัน

ตารางที่ 4 แสดงมูลค่าการลงทุนใน 5 เขตฯ สะสมระหว่างปี 2558-ปัจจุบัน

ประเภทกิจการ	จำนวน (โครงการ)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	กิจการ เป้าหมาย
เขตฯ กาญจนบุรี	4	726.54	
กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ไม่มีการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ	1	58.41	✓
กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประพินร่างกาย เช่น สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน เครื่องสำอาง	1	80.13	✓
กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์	1	457	✓
กิจการวิจัยและพัฒนา และ/หรืออุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เซลล์จุลินทรีย์ เซลล์พืช และเซลล์สัตว์ ในการผลิตสารชีวโมเลกุล และสารออกฤทธิ์ชีวภาพ	1	131	
เขตฯ เชียงราย	7	205.53	
กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้	2	69.92	✓
กิจการแปรรูปยางชั้นต้น	1	16	✓
กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นน้ำมันจากถั่วเหลือง)	1	7	✓
กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำจากพลังงานหมุนเวียน เช่น แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น ยกเว้นขยะหรือเชื้อเพลิงจากขยะ	1	12.76	✓
กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่ม วัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร (Food Ingredient) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	35	✓
กิจการสถานพยาบาล	1	64.85	
เขตฯ นครพนม	1	15.01	
กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือพลังงานไฟฟ้าและไอน้ำจากพลังงานหมุนเวียน เช่น แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น ยกเว้นขยะหรือเชื้อเพลิงจากขยะ	1	15.01	✓
เขตฯ นราธิวาส	3	171.31	
กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำจากพลังงานหมุนเวียน เช่น แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น ยกเว้นขยะหรือเชื้อเพลิงจากขยะ	1	144.32	✓
กิจการศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง	1	8	✓
กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่ม วัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร (Food Ingredient) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	18.99	✓
รวม	15	1,118.39	

หมายเหตุ : เขตฯ ตราด ไม่มีโครงการที่ดำเนินการลงทุนแล้ว โดยปัจจุบันมี 2 โครงการซึ่งมีสถานะอนุมัติแต่ไม่ออกบัตรส่งเสริมและเขตฯ นราธิวาสได้รับการส่งเสริมฯ ภายใต้นโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยเมื่อพิจารณาการลงทุนในช่วงที่ผ่านมาของ 5 เขตฯ พบว่า

● **ภาพรวม : 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการผลิตขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีมากนัก ยกเว้นเขตฯ กาญจนบุรีซึ่งค่อนข้างมีฐานการผลิตด้านเกษตรและอาหารและเริ่มเชื่อมโยงห่วงโซ่ของกิจกรรมเศรษฐกิจและต่อยอดโดยใช้เทคโนโลยีสร้างมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ การลงทุนยังไม่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยวและบริการ โดยในภาคบริการมีเฉพาะการลงทุนด้านสถานพยาบาล/ศูนย์การแพทย์ที่เขตฯ เชียงราย และนราธิวาส ขณะที่ยังไม่มีการลงทุนด้านการท่องเที่ยว โดยเมื่อเทียบกับอีก 5 เขตฯ ที่มีการลงทุนสูง พบว่าต่างกันทั้งในด้านขนาดของกิจการ มูลค่าเงินลงทุน การเชื่อมโยงการผลิตในลักษณะคลัสเตอร์ และการเข้าถึงตลาด โดยเป็นกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่เงินลงทุนสูง เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นและตลาดทั้งในและต่างประเทศ และใช้แรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ในเขตฯ สงขลา มีคลัสเตอร์การผลิตถุงมือยางครบวงจรและเข้าถึงตลาดโลก คลัสเตอร์การผลิตน้ำตาลและขนมหวาน และการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ส่งไปประกอบใน EEC ในเขตฯ สระแก้ว และการลงทุนในกิจการที่หลากหลายทั้งเกษตร สิ่งทอ อาหารสัตว์ พลาสติก วัสดุก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักร ส่งออกไปตลาดในภูมิภาคในเขตฯ ตาก**

● **รายเขตฯ**

- **เขตฯ กาญจนบุรี** : การลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เช่น การผลิตน้ำตาล ซึ่งใช้อ้อยในพื้นที่กาญจนบุรีและราชบุรีและต่อยอดการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องอื่นๆ อาทิ สารให้ความหวานแทนน้ำตาล ซึ่งสอดคล้องกับความนิยมของผู้บริโภคหลังช่วงแพร่ระบาดโควิด-19 นอกจากนี้ ในกาญจนบุรี ราชบุรีและนครปฐมมีการทำปศุสัตว์/เลี้ยงสุกรเป็นสัตว์เศรษฐกิจทำให้ต้องการอาหารสัตว์เป็นจำนวนมาก ซึ่งการลงทุนทั้งในกิจการด้านเกษตร อาหาร และอาหารสัตว์ เป็นกิจการเป้าหมายซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงมาก สำหรับการลงทุนในกิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประพินร่างกายได้สิทธิประโยชน์เฉพาะลงทุนในเขตฯ ชายแดนเท่านั้น และมีตลาดในเมียนมาที่เติบโตจากการขยายตัวของเมืองชายแดน

- **เขตฯ เชียงราย** : การลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรโดยมีภูมิประเทศ/ภูมิอากาศที่เหมาะสม และเป็นกิจการเป้าหมายที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงมาก นอกจากนี้ มีการผลิตสินค้า (น้ำมันนวดในสปา) ส่งออกไปจีนผ่านท่าเรือเชียงแสนซึ่งได้เปรียบในเชิงโลจิสติกส์และค่าใช้จ่ายไม่สูง และมีการลงทุนในกิจการสถานพยาบาลที่ได้สิทธิประโยชน์สูงกว่าพื้นที่อื่น ซึ่งกลุ่มลูกค้าเป็นชาวเมียนมาที่มีฐานะ

- **เขตฯ นครพนม** : มีการลงทุนในกิจการการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ซึ่งการผลิตพลังงานฯ เป็นกิจการเป้าหมายของเขตฯ ชายแดน ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงมาก

- **เขตฯ นราธิวาส** : มีการลงทุนเฉพาะจากเอกชนไทยที่มีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ความไม่สงบ โดยเป็นการใช้วัตถุดิบและมีผู้บริโภคน/ผู้ใช้บริการในพื้นที่ (ศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง) ขณะที่นักลงทุนต่างชาติไม่เข้ามาลงทุน แม้ว่าเขตฯ จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่าเขตฯ ชายแดน (ภายใต้มาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้)

- **เขตฯ ตราด** : ยังไม่มีโครงการที่เริ่มลงทุนจริง โดยมี 2 โครงการที่ได้รับอนุมัติแต่ไม่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน (กิจการผลิตอาหารสัตว์ และกิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก)

(3) **การให้บริการ OSS ด้านการลงทุนใน 5 เขตฯ** เป็นเพียงการให้ข้อมูลเบื้องต้นและประสานงานส่งเรื่องต่อให้หน่วยงานอื่นๆ (ยังไม่สามารถอนุมัติ/อนุญาตได้) โดยกระทรวงมหาดไทยได้จ้างเจ้าหน้าที่ 1 คน ประจำแต่ละ OSS ใน 5 เขตฯ ได้แก่ OSS ของเขตฯ เชียงราย ตราด และกาญจนบุรีตั้งอยู่ในศาลากลางจังหวัด OSS ของเขตฯ นครพนมตั้งอยู่ที่อาคารสำนักงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ใกล้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 3) และ OSS ของเขตฯ นครราชสีมาตั้งอยู่ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

(4) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร** ในพื้นที่ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ได้รับการจัดสรรงบประมาณในช่วงปี 2559-2564 รวม 13,246 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.61 ของงบประมาณการพัฒนาทั้งหมดของทั้ง 5 เขตฯ โดยครอบคลุมโครงข่ายคมนาคมขนส่งทั้งทางถนน ท่าเทียบเรือ ด้านศุลกากรและด่านตรวจพืช/สัตว์ ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่ง ระบบไฟฟ้าและประปา ซึ่งมีโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างดำเนินการในพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย)

พื้นที่	ปีที่แล้วเสร็จ	โครงการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ
ตราด	ปี 2569	แล้วเสร็จ : ท่าเทียบเรืออเนกประสงค์คลองใหญ่ / ถนนทางเข้าท่าเทียบเรืออเนกประสงค์ฯ / ทางหลวงหมายเลข 3 ตราด-หาดเล็ก (ตอน 2 - 3) / ทางหลวงหมายเลข 3 ตราด - หาดเล็ก ตอนแยก ต.ไม้รูด - บ.คลองจาก / ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรคลองใหญ่ / กปภ.คลองใหญ่ 2569 : ปรับปรุงซ่อมแซมลานตรวจสินค้า ขาเข้า - ขาออก ด้านบ้านหาดเล็ก อ.คลองใหญ่
กาญจนบุรี	ปี 2568	แล้วเสร็จ : ทางเลี่ยงเมืองกาญจนบุรี / ทางหลวงหมายเลข 3229 แยกทางหลวงหมายเลข 323-แควน้อย / ด้านศุลกากรพุน้ำร้อน 2567 : ทางหลวงหมายเลข 81 สายบางใหญ่-กาญจนบุรี / ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 367 ช่วงกาญจนบุรี-บ้านพุน้ำร้อน / ปรับปรุงบริเวณจุดตัดทางหลวงทล. 323 กับ ทล. 367 (แยกท่าล้อ) 2568 : ระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง M-FLOW ณ ด่านเก็บค่าผ่านทางกาญจนบุรี
เชียงราย	ปี 2568	แล้วเสร็จ : สิ่งอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรแม่สาย / ทางหลวงหมายเลข 1290 อ.เชียงแสน - อ.เชียงของ ตอน 3 / ทางเลี่ยงเมืองเชียงรายด้านตะวันตก / ด้านศุลกากรเชียงแสนแห่งใหม่ / ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า

พื้นที่	ปีที่แล้วเสร็จ	โครงการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ
		<p>เชียงใหม่ / ทางหลวงหมายเลข 1021 อ.เทิง-อ.ดอกคำใต้ ตอน อ.เชียงคำ-อ.เทิง (ตอน 1 2 และ 3)</p> <p>2567 : ทางเลี่ยงเมืองเชียงใหม่/ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1020 สายเชียงราย-เชียงใหม่ ตอน อ.เทิง-บ.ต้า / ทล.1421 เชียงราย-อ.ขุนตาล (ตอนบ้านห้วยมวงคล บ้านใหม่มวงคล จ.เชียงราย)</p> <p>2568 : ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงใหม่ ระยะที่ 2/สถานีขนส่งสินค้าจังหวัดเชียงราย</p>
นครพนม	ปี 2568	<p>แล้วเสร็จ : ด้านศุลกากรนครพนมใหม่ / ทางหลวงหมายเลข 22 สกลนคร-นครพนม ตอน 1 / ทางหลวงหมายเลข 212 (นครพนม-ท่าอุเทน)</p> <p>2568 : ระบบไฟฟ้านครพนม / ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม / ถนนสายเชื่อมศูนย์ซ่อมอากาศยาน-ศูนย์กลางการค้าส่งชายแดน (สะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 - ทล. 212 อ.ท่าอุเทน)</p>
นราธิวาส	ปี 2569	<p>แล้วเสร็จ : ปรับปรุงด้านศุลกากรสุโหงโกลก / ขยายด้านศุลกากรบูเก๊ะตา ระยะ 3 / ท่าเทียบเรือศุลกากรตากใบ และด้านตรวจสัตว์น้ำจังหวัดนราธิวาส/ ทล.4055 นราธิวาส-ระแงะ ตอน บ.จะแลเกาะ-อ.ระแงะ</p> <p>2567 : ประปา นราธิวาส / ทล. 4056 นราธิวาส – อ.สุโหงโกลก ตอน บ.โคกตา – บ.กือบงกาแม / สถานีไฟฟ้าตากใบ อ.ตากใบ (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)</p> <p>2569 : สถานีขนส่งสินค้า นราธิวาส / ประปาสุโหงโกลก</p>

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานสำคัญเชื่อมโยงระหว่าง 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) กับพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญอื่น ๆ ของภาคและประเทศที่อยู่ระหว่างดำเนินการและมีแผนดำเนินการในระยะต่อไป อาทิ การก่อสร้างรถไฟสายบ้านไผ่ (ขอนแก่น)-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม ระยะ 355 กม.(คาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ในปี 2570) รถไฟสายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงใหม่ ระยะทาง 323 กม. (อยู่ระหว่างก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ในปี 2571) รถไฟทางเดี่ยว และทางคู่สายใหม่ ช่วงมาบตาพุด-ระยอง-จันทบุรี-ตราด (คาดว่าจะเริ่มดำเนินการหลังปี 2570) รวมทั้งตามแผนการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR-MAP) ของกระทรวงคมนาคม มีแผนก่อสร้างทางหลวงพิเศษฯ อาทิ MR1 เชียงราย-นราธิวาส ระยะทาง 2,125 กม. MR 4 ตาก-นครพนม ระยะทาง 856 กม. MR6 กาญจนบุรี-สระแก้ว 390 กม. MR7 กรุงเทพฯ-ระยอง/ตราด ระยะทาง 467 กม. ซึ่งในระยะต่อไปจะช่วยสนับสนุนการเชื่อมโยงทั้งในมิติพื้นที่และกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี

3.2.2 การทบทวนการศึกษาที่เกี่ยวข้อง : การศึกษาวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานของภาคการผลิตและบริการ ในเขตฯ ตาก สงขลา สระแก้ว หนองคาย เชียงราย และกาญจนบุรี (สศช.) โดยในส่วนของเขตฯ กาญจนบุรี มีศักยภาพเชื่อมโยงไทย-เมียนมา พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร การผลิตสิ่งทอ /เครื่องนุ่งห่ม การท่องเที่ยว

และการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น โดยเสนอให้ (1) ส่งเสริมการพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป และเชื่อมห่วงโซ่อุปทาน กับ EEC (2) เตรียมความพร้อมนักลงทุนในพื้นที่รองรับการลงทุนร่วมกับเมียนมา จีน และ ประเทศอื่น ๆ ทั้งด้านการท่องเที่ยว การค้า และอุตสาหกรรม (3) เพิ่มความสามารถใช้เทคโนโลยีในการทำธุรกิจ ให้กับ SMEs พัฒนา Smart Traders และส่งเสริมการใช้ช่องทางเครือข่ายทูตพาณิชย์ในต่างประเทศ (4) ยกระดับ ศักยภาพแรงงานในเขตฯ กาญจนบุรีให้มีทักษะสูงที่สอดคล้องกับการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตของโรงงานและ ผู้ประกอบการในสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ ขณะที่เขตฯ เชียงรายมีศักยภาพพัฒนาสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหารโดยเฉพาะสมุนไพร ชา กาแฟ การค้าข้ามพรมแดน และศิลปะ/เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีข้อเสนอให้ (1) แบ่งโซนในการประกอบกิจการเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ลงทุนรายย่อย และควรกันพื้นที่บางส่วน เพื่อให้ชุมชนและอุตสาหกรรมได้ประโยชน์ร่วมกัน (2) ส่งเสริมการให้บริการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น การซื้อขายชิ้นงานด้านศิลปะและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (3) ผลักดันให้ SME เติบโต โดยพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและเพิ่มมูลค่าของสินค้าในพื้นที่ (4) สนับสนุนความร่วมมือกับเมียนมาและ สปป. ลาว เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยขยายตลาด และ (5) ดูแลด้านสังคมและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การศึกษาได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญในการสร้าง การเชื่อมโยงเขตฯ ขาดกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ๆ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก/ ความปลอดภัย/พัฒนาเส้นทางทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยววิถีชุมชน และ สร้างอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวในแต่ละเขตฯ

3.2.3 การศึกษาเปรียบเทียบเขตฯ ขาดกับ EEC และนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย

จากการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้วพบว่า การพัฒนาเขตฯ ขาดกับ EEC เป็นรูปแบบ ของการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งครอบคลุมหลายมิติ/หลายสาขาของการพัฒนา ที่ภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ประเทศ โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่และสิทธิประโยชน์ที่จูงใจให้เกิดการลงทุนในกิจการเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของการพัฒนาและกิจการเป้าหมายของเขตฯ ขาดกับของ EEC แตกต่างกันอย่างมาก โดยเขตฯ ขาดพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ชายแดนที่เป็นช่องทางการค้าที่สำคัญของประเทศ และใช้ประโยชน์ จากโอกาสการเชื่อมโยงปัจจัยการผลิตจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งแรงงาน/วัตถุดิบเพื่อสนับสนุนการพัฒนา และการ เข้าถึงตลาดในประเทศในภูมิภาค ดังนั้น กิจการเป้าหมายของพื้นที่จึงเน้นกิจการที่ใช้แรงงานเข้มข้นลงทุนไม่สูง และไม่ได้ใช้เทคโนโลยีมากนัก รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่และตลาด ในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การผลิตและแปรรูปเกษตร สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติก การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ รวมทั้งการพัฒนาเขตฯ ขาดจะช่วยเพิ่มการจ้างงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวที่เดิมต้องเข้าไปทำงานในพื้นที่ตอนในของประเทศซึ่งเป็นการจัดระเบียบบริเวณชายแดน ประกอบกับการที่ไทยเข้าสู่ประชาคม อาเซียนทำให้พื้นที่ชายแดนต้องเร่งเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของพื้นที่รองรับการเชื่อมโยงกับประเทศใน ภูมิภาค โดยจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในองค์ประกอบการพัฒนาต่างๆ ทั้งขั้นพื้นฐานเพื่อดึงดูด การลงทุนและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่

ในขณะที่ EEC เป็นพื้นที่พัฒนาต่อยอดจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Sea Board: ESB) ซึ่งเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมาหลายทศวรรษ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี พลังงาน และยานยนต์ โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมคิดเป็น 1 ใน 3 ของประเทศ โดยต่อมาภาครัฐได้ยกระดับการพัฒนา ESB เป็น EEC เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชียรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย/บริการแห่งอนาคตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับในส่วนของนิคมอุตสาหกรรมเป็นพื้นที่ลุ่มรั้วที่กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันเป็นสัดส่วน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ แตกต่างจากเขตฯ ชายแดนและ EEC ซึ่งประกาศขอบเขตในระดับตำบล (เขตฯ ชายแดน) และระดับจังหวัด (EEC) ดังนั้นในการตัดสินใจลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่ใดจึงขึ้นอยู่กับกิจการที่ต้องการลงทุนเป็นหลัก เนื่องจากทั้ง 3 พื้นที่ได้รับสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนแตกต่างกันตามกิจการเป้าหมายที่ส่งเสริม โดยหากเป็นกิจการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและกิจการแห่งอนาคต (S-Curve/New S-Curve) จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด (การยกเว้นภาษีและลดหย่อนภาษี รวมสูงสุดได้ถึง 15 ปี) หากลงทุนในพื้นที่ EEC และมีกรวิจัยพัฒนาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพิ่มเติมตามเงื่อนไข ที่กำหนด ขณะที่หากลงทุนในกิจการเป้าหมายซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นในเขตฯ ชายแดนจะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด (การยกเว้นภาษีและลดหย่อนภาษี รวมสูงสุดได้ถึง 13 ปี) โดยไม่ต้องดำเนินการเงื่อนไขใดๆ เพิ่มเติม และได้รับสิทธิประโยชน์ที่ให้เฉพาะในเขตฯ ชายแดน อาทิ หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบการ หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 25 ของเงินลงทุน ส่วนการลงทุนในนิคมฯ จะได้ยกเว้นภาษีเพิ่มเติมอีก 1 ปีจากที่สภท. ให้สำหรับแต่ละกิจการตามปกติ

ตารางที่ 6 สรุปการศึกษาเปรียบเทียบเขตฯ ชายแดน กับ EEC และนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ที่	รายการ	เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง (SEZ)	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) และนิคมอุตสาหกรรมร่วมดำเนินงาน
1	กฎหมาย/ระเบียบ/กลไกขับเคลื่อน	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564	พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
2	กำหนดกิจการเป้าหมาย	กลุ่มกิจการที่ใช้แรงงานเข้มข้นใช้วัตถุดิบในพื้นที่ประเทศ เพื่อนบ้านเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กลุ่มกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (S Curve + New S-Curve)	ตามประเภทของนิคม/เขตอุตสาหกรรม
3	เงินกองทุนสนับสนุนตาม พ.ร.บ. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน		เงินกองทุนสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมาย	
4	การให้สิทธิประโยชน์จาก BOI			

ที่	รายการ	เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง (SEZ)	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) และ นิคมอุตสาหกรรมร่วมดำเนินงาน
	4.1 ยกเว้น/ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	✓ (13 ปี) (13 กลุ่มกิจการเป้าหมายได้ยกเว้น 8 ปี โดยไม่มีเงื่อนไข และลดหย่อน 50% เพิ่มอีก 5 ปี)	✓ (สูงสุด 15 ปี) (+เพิ่มอีก 2 ปี จากสิทธิประโยชน์ที่ สกท. ให้กิจการนั้น แต่ต้องพัฒนา RD/ทรัพยากรมนุษย์)	✓ (สูงสุด 8 ปี)(+เพิ่มอีก 1 ปีจากสิทธิประโยชน์ของ สกท. ของกิจการนั้น)
	4.2 ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร	✓	✓	✓
	4.3 ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิต	เพื่อการส่งออก	เพื่อการส่งออก	เข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อการส่งออก
	4.4 ยกเว้นอากรขาเข้า	สำหรับของที่นำมาใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนา	สำหรับของที่นำมาใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนา	รวมถึงยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีสรรพสามิต สำหรับของที่นำมาใช้เพื่อผลิตสินค้า/พาณิชย์กรรมในเขตประกอบการเสรี
	4.5 หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ของค่าใช้จ่าย	✓		
	4.6 หักค่าติดตั้ง/ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของเงินลงทุน	✓		
5	การให้สิทธิประโยชน์จากกรมสรรพากร			
	5.1 ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	✓	✓	
	5.2 ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		สำหรับผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ/ผู้บริหารต่างชาติ	
6	การให้สิทธิประโยชน์จากกรมศุลกากร			
	6.1 เขตปลอดอากร/คลังสินค้าทัณฑ์บน	ลดทุนจดทะเบียนของผู้จัดตั้งเขตปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บน	เขตปลอดอากรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	
	6.2 เขตประกอบการเสรี	นิคม/เขตอุตสาหกรรมในพื้นที่ SEZ	นิคม/เขตอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC	✓
7	ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ	OSS ด้านแรงงานและ OSS ด้านการลงทุน ให้ข้อมูล/ประสานงาน	ด้านการลงทุนในพื้นที่ EEC (EEC One Stop Service) อนุมัติ/อนุญาต/ประสานงาน	ด้านการตั้งโรงงาน/นิคม TSC ของ กนอ. อนุมัติ/อนุญาต/ประสานงาน
8	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ	คมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ ด้านพรมแดน/ด้านศุลกากร เชื่อมโยงในประเทศและข้ามพรมแดน	คมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ โลจิสติกส์ ดิจิทัล เชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ/ภูมิภาค	ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการได้มาตรฐานใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รองรับ การเจริญเติบโตของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ
9	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	กำหนดพื้นที่ราชพัสดุ (ให้เอกชนเช่า/ส่วนราชการใช้ประโยชน์)	กำหนดเขตส่งเสริมเพื่อกิจการพิเศษ/นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	พัฒนานิคม/เขตอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยเฉพาะการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ EEC
10	การพัฒนาแรงงานและเตรียมกำลังแรงงาน	การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ+ประกันสุขภาพ/การพัฒนาฝีมือแรงงานไทย	พัฒนาและเตรียมกำลังแรงงานโดย EEC Model	ให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร
11	การพัฒนา/ส่งเสริมผู้ประกอบการ/SMEs	การผ่อนปรนเงื่อนไข SMEs/เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตสินค้า/บริการในพื้นที่และพื้นที่เศรษฐกิจ/รองรับ FDI	ออกใบอนุญาต/จดทะเบียน/รับรองให้ประกอบวิชาชีพ/รองรับ FDI	ให้เอกชนร่วมลงทุน/พัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมร่วมกับ กนอ./รองรับ FDI
12	การให้สิทธิกรรมสิทธิ์-เช่าที่ดิน/อาคารชุดของคนไทยและต่างด้าว	✓	✓	✓

ที่	รายการ	เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน 10 แห่ง (SEZ)	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (กนอ.) และ นิคมอุตสาหกรรมร่วม ดำเนินงาน
13	การนำคนต่างด้าวเข้ามา และอยู่ในราชอาณาจักร	✓	✓	✓
14	การยกเว้นกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมการแลกเปลี่ยน เงินตราใช้เงินตรา ต่างประเทศ		✓	
15	การส่งเงินตราต่างประเทศ ออกนอกราชอาณาจักร	✓	✓	✓

3.3 สรุปผลการทบทวนข้อมูลและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การยกระดับภาคการผลิตและบริการของเขตฯ ชายแดน 5 เขตให้สามารถเข้าไปมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานที่รายงานฯ ได้มุ่งเน้นทำการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ 9 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รวมทั้งนโยบายรัฐบาล และในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานต่างๆ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งในส่วนของการดำเนินโครงการและมาตรการเพื่อสนับสนุนการพัฒนา 5 เขตฯ มีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่แล้วเสร็จร้อยละ 90 การให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนที่ได้มีการออกมาตรการเพิ่มเติมที่มีผลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาเพื่อติดตามผลจากการออกมาตรการดังกล่าว รวมทั้งจำเป็นต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนในเรื่องสิทธิประโยชน์ของเขตฯ ชายแดน EEC และนิคมอุตสาหกรรม รวมทั้งกิจการเป้าหมายซึ่งแตกต่างกันตามศักยภาพของพื้นที่และวัตถุประสงค์ในการพัฒนา เพื่อให้ภาคเอกชนได้ตัดสินใจลงทุนในพื้นที่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจการที่ต้องการลงทุน

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาการลงทุนใน 5 เขตฯ ในช่วงที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการผลิตขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีมากนัก (ยกเว้นเขตฯ กาญจนบุรี) และยังคงพบว่าการลงทุนยังไม่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งแตกต่างกับอีก 5 เขตฯ ที่มีการลงทุนสูงที่กิจการลงทุนเป็นกิจการขนาดกลาง-ใหญ่ ใช้แรงงานต่างด้าวจำนวนมาก มีการก่อตัวและเชื่อมโยงในลักษณะของคลัสเตอร์การผลิตครบวงจร มีประเภทการผลิตที่หลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น รายงานการศึกษาฯ จึงต้องประมวลผลจากศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานและข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อยกระดับศักยภาพ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ต่อไป

4. ข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)

4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยเพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น (เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)

4.2 วัตถุประสงค์

4.2.1 เพื่อยกระดับมูลค่าการลงทุนของเอกชนใน 5 เขตฯ ชายแดน (เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส) และสร้างรายได้ในระดับพื้นที่

4.2.2 เพื่อเพิ่มโอกาสการพัฒนาของ 5 เขตฯ ชายแดน (เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส) จากการเชื่อมโยงภาคการผลิตและบริการของเขตฯ กับพื้นที่เกี่ยวเนื่อง/พื้นที่เศรษฐกิจอื่น เพื่อเพิ่มศักยภาพ

4.3 ข้อวิเคราะห์และแนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงนโยบาย

ภายใต้ข้อเสนอเชิงนโยบาย“การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทยเพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น (เชียงใหม่ นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)” การศึกษาฉบับนี้ ได้กำหนดแนวทางในการเพิ่มบทบาทของ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ในห่วงโซ่อุปทานของภาค/ประเทศ/ระหว่างประเทศเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว โดย

4.3.1 ข้อวิเคราะห์ รายงานฯ ได้วิเคราะห์ใน 3 ส่วน ได้แก่

1) การวิเคราะห์คู่แข่ง รายงานฯ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบโดยเน้นเวียดนามซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญ เนื่องจากปัจจุบันเวียดนามดึงดูดการลงทุนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ FDI และเน้นกิจการใกล้เคียงกับ 5 เขตฯ ของไทย ซึ่งสรุปได้ว่าประเด็นที่ 5 เขตฯ อาจนำมาพิจารณาใช้ประกอบในการพัฒนา ได้แก่ การเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นเพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงแหล่งแรงงานและตลาดที่ใหญ่ขึ้น ตลอดจนการติดตามความต้องการของนักลงทุนและปรับปรุงกฎระเบียบ/มาตรการเพื่อเสริมสร้าง Business Ecosystem ให้เอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น ทั้งนี้ 5 เขตฯ ชายแดนได้เปรียบเวียดนามในเรื่องการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน และระยะเวลาการเช่าที่ดิน ขณะที่เวียดนามได้เปรียบเรื่องการเข้าถึงตลาดในประเทศ/ภูมิภาค จำนวนและค่าจ้างแรงงาน และสิทธิพิเศษทางการค้าจากการจัดทำข้อตกลงจำนวนมากกับต่างชาติ รวมถึงมีการปรับปรุงมาตรการ/รูปแบบการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน เช่น การออกมาตรการให้นักลงทุนต่างชาติได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ความหลากหลายของรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจ การยกเว้นค่าเช่าที่ดินสำหรับธุรกิจบางประเภท ขณะที่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สปป.ลาว และกัมพูชา (ไม่รวมเมียนมาเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบ) พบว่าประเด็นส่วนใหญ่ 5 เขตฯ ของไทย

ได้เปรียบ ยกเว้นในเรื่องอัตราค่าจ้างแรงงาน (แต่ผลผลิตภาพแรงงานไทยสูงกว่า) และสิทธิพิเศษทางการค้าที่ได้รับจากต่างชาติ

2) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์กลยุทธ์จากผลของการวิเคราะห์ SWOT Analysis (TOWS Matrix) ของพื้นที่ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) สรุปได้ว่าทั้ง 5 เขตฯ มีศักยภาพทั้งในเชิงวัตถุดิบ การผลิตสินค้าเกษตร การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับพื้นที่เกี่ยวเนื่องและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในภาค และเป็นประตูการค้าสำคัญที่เชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเขตฯ ให้เติบโต จึงควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่าง 5 เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น เช่น ระเบียงฯ EEC หรือในประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านการผลิตและบริการ เพื่อให้มีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานของภาค/ประเทศ/ระหว่างประเทศได้มากขึ้น ซึ่งทั้ง 5 เขตฯ ต้องเร่งใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐได้ลงทุนไว้แล้วให้เต็มศักยภาพและพัฒนาโครงข่ายหลัก/รองเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการพัฒนา ยกระดับการผลิตและบริการให้ได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่มและใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น สนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นและประเทศเพื่อนบ้านให้สะดวกรวดเร็ว และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพ OSS ด้านการลงทุนทั้งการให้ข้อมูล การประสานงาน และการให้บริการในรูปแบบที่ทันสมัยเข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งบูรณาการการขับเคลื่อนเขตฯ ให้เชื่อมโยงกับพื้นที่ระยองฯ และ EEC

3) การวิเคราะห์การเชื่อมโยงเพื่อเพิ่มศักยภาพเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งรายงานฯ ได้พิจารณารูปแบบของเขตฯ สงขลา และเขตเศรษฐกิจพิเศษมาเลเซีย-สิงคโปร์ สรุปได้ว่า

(1) เขตฯ สงขลา ดึงดูดการลงทุนได้มากที่สุด ใน 10 เขตฯ ชายแดน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตถลุงมีอย่าง เนื่องจากมีคลังสต็อกการผลิตครบวงจร (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) ในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง และมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกรวดเร็วและครอบคลุมทั้งในพื้นที่และข้ามพรมแดน จึงมีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตและการขนส่ง รวมทั้งสินค้าที่ผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศและตลาดโลก ดังนั้น 5 เขตฯ ควรกำหนดบทบาทของเขตฯ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่/บุคลากร/ผู้ประกอบการ/ความต้องการของตลาด พัฒนา/อำนวยความสะดวกการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทั้งการขนส่ง ดิจิทัล และข้ามพรมแดนเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงวัตถุดิบ แรงงาน แหล่งผลิตและตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านบนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเพื่อลดต้นทุนการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์

(2) เขตเศรษฐกิจพิเศษมาเลเซีย-สิงคโปร์ รายงานฯ ได้ศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ และเขตเศรษฐกิจพิเศษ JS-SEZ พบว่ามาเลเซียยกระดับศักยภาพพื้นที่ชายแดนทั้งสองแห่งโดยเชื่อมโยงกับสิงคโปร์ที่เป็นลูกค้าหลักและมีกำลังซื้อสูง ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงให้สะดวกรวดเร็วเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพิ่มความน่าสนใจของพื้นที่และแก้ปัญหาการจราจร นอกจากนี้ปัจจัยความสำเร็จของอิสกันดาร์ ยังเกิดจากการกำหนดบทบาทของพื้นที่ที่ชัดเจน การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การให้บริการศูนย์บริการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งความร่วมมือที่เข้มแข็งของรัฐ-เอกชน ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มศักยภาพของ 5 เขตฯ ได้

4.3.2 แนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงนโยบาย

1) การกำหนดบทบาท (Positioning) ของ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) รายงานฯ ได้ศึกษาข้อมูล ผลการดำเนินงานและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เชิงวิชาการ รวมทั้งการหารือกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ และนำมาประมวลกำหนดเป็นบทบาทของ 5 เขตฯ เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นเพื่อเพิ่มศักยภาพให้สามารถดึงดูดการลงทุนได้มากขึ้น ดังนี้

(1) **เขตฯ เชียงราย** สามารถใช้โอกาสจากการเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่การพัฒนาระเบียงฯ ภาคเหนือ (NEC-Creative Lanna) : จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปางที่จะพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ) และเชื่อมโยงจินตอนใต้ ในการยกระดับศักยภาพเขตฯ โดย

- **ศักยภาพ** เขตฯ เชียงรายมีรากฐานทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยมีวัตถุดิบ (เช่น ยางพารา ชา กาแฟ ผลไม้ สมุนไพร) ทรัพยากรธรรมชาติและสินค้าพื้นถิ่น ศิลปินจำนวนมาก วัฒนธรรมล้านนาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เมืองโบราณเชียงแสนที่ผลักดันสู่มรดกโลกได้ และมีมหาวิทยาลัย/สถาบันในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการพัฒนา นอกจากนี้ มีที่ตั้งและโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมการคมนาคมขนส่งได้ทั้งทางบก/น้ำ/อากาศทั้งในและต่างประเทศโดยเฉพาะจินตอนใต้ (มณฑลยูนนาน)

- **บทบาทของเขตฯ เชียงราย** สามารถเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบ/สินค้าเกษตร การท่องเที่ยว/ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม และบริการสร้างสรรค์ สนับสนุน NEC โดยเฉพาะเชื่อมโยงกับเชียงใหม่ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (การถ่ายทำภาพยนตร์/การดูแลผู้สูงอายุ/ผลิตภัณฑ์สนับสนุนบริการความงาม/การแพทย์) และลำพูนซึ่งเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม และสามารถมีบทบาทเป็นศูนย์การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและประตูนำเข้า-ส่งออกสินค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาคของระเบียงฯ ซึ่งจะยิ่งมีความได้เปรียบมากขึ้นในอนาคตจากการเป็นปลายทางของรถไฟทางคู่เด่นชัย-เชียงราย และผ่านเส้นทาง R3A ที่จะมีการพัฒนา motorway (เดินทางถึงชายแดนจีนได้ภายใน 1-2 ชม.) รวมทั้งร่วมพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มภาคบริการบนฐานวัฒนธรรมล้านนากับเมียนมา (เมื่อสถานการณ์ในเมียนมาเข้าสู่ภาวะปกติ)

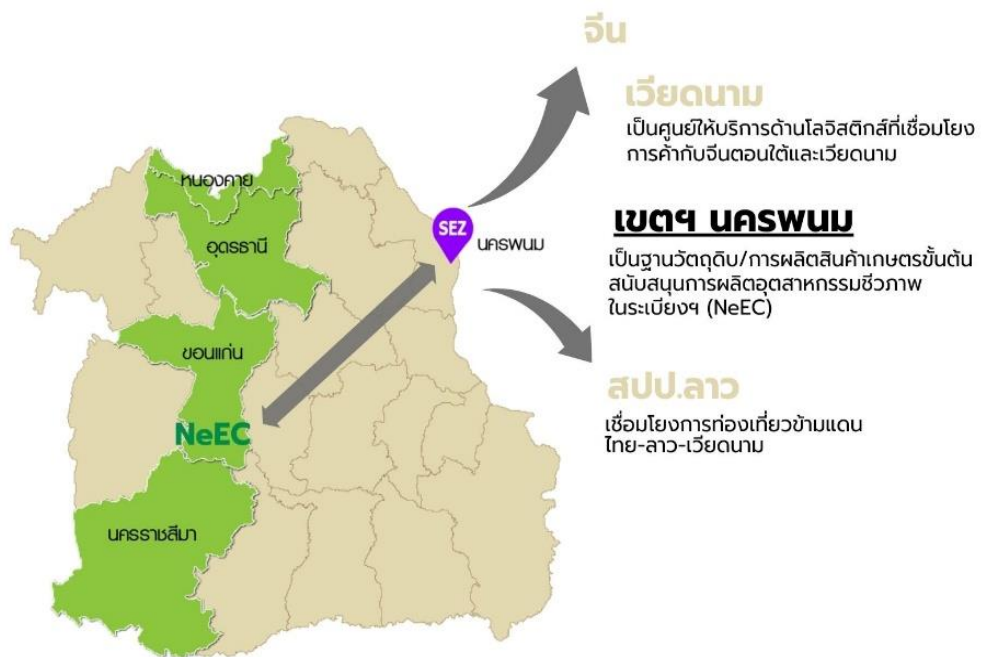

ภาพที่ 4 การเชื่อมโยงเขตฯ เชียงรายในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ

(2) **เขตฯ นครพนม** สามารถใช้โอกาสในการมีที่ตั้งใกล้กับระเบียบฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bio economy) : จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา อุรธานี และหนองคายที่จะพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศ) และเชื่อมโยงจินตอนใต้และเวียดนามเพื่อยกระดับศักยภาพของเขตฯ โดย

- **ศักยภาพ** เขตฯ นครพนมมีวัตถุดิบ (เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าว) มีทิวทัศน์ริมแม่น้ำโขงที่สวยงาม และมีที่ตั้งที่เป็นปลายทางของรถไฟทางคู่สายบ้านไผ่-นครพนม รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนไปยัง สปป.ลาว เวียดนามตอนกลางและจินตอนใต้ (กวางสี)

- **บทบาทของเขตฯ นครพนม** สามารถเป็นฐานวัตถุดิบ/การผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้นสนับสนุนการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพใน NeEC เป็นศูนย์ให้บริการด้านโลจิสติกส์ และเป็นประตูการค้าเชื่อมจีน/เวียดนาม โดยการขนส่งของสินค้าที่ผลิตในระเบียบฯ ไปยังจินตอนใต้ (กวางสี) และส่งออกไปยังประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านทางท่าเรือของเวียดนาม รวมทั้งเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับจังหวัดในระเบียบฯ และการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนไทย-ลาว-เวียดนาม

ภาพที่ 5 การเชื่อมโยงเขตฯ นครพนมในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ

(3) **เขตฯ กาญจนบุรี** สามารถใช้โอกาสจากการเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่การพัฒนาระเบียงฯ ภาคกลาง-ตะวันตก (CWEC : จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม และกาญจนบุรีที่จะพัฒนาเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอิเล็กทรอนิกส์) รวมทั้งการมีที่ตั้งใกล้ กทม. และ EEC ในการยกระดับศักยภาพของเขตฯ

- **ศักยภาพ** เขตฯ กาญจนบุรีมีความโดดเด่นด้านที่ตั้งที่อยู่ใกล้ กทม. และเมืองทวาย (เมียนมา) มีฐานการผลิตด้านเกษตรและอาหารที่สามารถต่อยอดเป็นอาหารแห่งอนาคตได้ เช่น

สาร ที่ให้ความหวานแทนน้ำตาล (จากผลพลอยได้จากการผลิตของโรงงานน้ำตาล) มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ/ประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและสวยงาม มีแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและโบราณสถานหลายแห่ง

- **บทบาทของเขตฯ กาญจนบุรี** สามารถเป็นฐานการผลิตด้านเกษตรและอาหารครบวงจร (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) หรือเชื่อมโยงในลักษณะคลัสเตอร์กับอุตสาหกรรมชั้นปลายน้ำในระยองฯ หรือ กทม. และ EEC ได้ โดยส่งออกได้ทั้งทางบก (ข้ามพรมแดนไปเมียนมา) และทางน้ำ (ท่าเรือกรุงเทพฯ /แหลมฉบัง) รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับจังหวัดในระยองฯ และเมียนมาตามเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย-มะริด (เมื่อสถานการณ์ในเมียนมาเข้าสู่ภาวะปกติ)

ภาพที่ 6 การเชื่อมโยงเขตฯ กาญจนบุรีในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ

(4) **เขตฯ ตราด** สามารถใช้โอกาสในการมีที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยงกับ EEC และกัมพูชา-เวียดนามตอนใต้ ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ Southern Coastal Corridor ของกรอบความร่วมมือ GMS ในการยกระดับศักยภาพของเขตฯ โดย

- **ศักยภาพ** เขตฯ ตราดมีทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทางทะเลและหมู่เกาะ ซึ่งค่อนข้างมีชื่อเสียง มีวัตถุดิบ เช่น ผลไม้และยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง และสัตว์น้ำ มีเมืองเก่าที่ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในพื้นที่ได้ และสามารถเชื่อมโยงด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเกาะกง (กัมพูชา) รวมทั้งเป็นประตูส่งออก-นำเข้าสินค้าเชื่อมโยงตลาด/แหล่งผลิตในกัมพูชาและเวียดนามตอนใต้

- **บทบาทของเขตฯ ตราด** สามารถเป็นศูนย์กลางการบริการท่องเที่ยวแหล่งวัตถุดิบให้แก่ EEC และเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศ โดยร่วมพัฒนาเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว หมู่เกาะตราดและหมู่เกาะของเมืองเกาะกง (กัมพูชา) การท่องเที่ยวเมืองเก่าตราดกับเมืองเก่าพระตะบอง (กัมพูชา) และการท่องเที่ยวไทย-กัมพูชา-เวียดนามตอนใต้ซึ่งเป็นเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลที่สวยงาม เพื่อให้ น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ สามารถส่งวัตถุดิบด้านเกษตรไปแปรรูป ใน EEC และให้บริการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ระหว่าง EEC กัมพูชาและเวียดนามใต้ทั้งทางบกและทางน้ำ (ปัจจุบันสินค้าที่ผลิตในเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงบางส่วนได้ส่งไปสนับสนุนการผลิตรถยนต์ใน EEC และ บางส่วนส่งออกโดยใช้ท่าเรือแหลมฉบัง)

ภาพที่ 7 การเชื่อมโยงเขตฯ ตราดในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ

(5) **เขตฯ นราธิวาส** สามารถใช้โอกาสในการมีที่ตั้งที่เชื่อมโยงกับมาเลเซียและจังหวัดชายแดนภาคใต้และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (จ.ระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราชที่จะพัฒนาเป็นฐานการท่องเที่ยว เกษตรและอุตสาหกรรมมูลค่าสูงและโลจิสติกส์) ในการยกระดับศักยภาพของเขตฯ โดย

- **ศักยภาพ** เขตฯ นราธิวาสมีจุดเด่นในด้านวัฒนธรรมผสมผสาน มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ป่าพรุ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้มีวัตถุดิบและความชำนาญในด้านอาหารฮาลาล

- **บทบาทของเขตฯ นราธิวาส** สามารถร่วมกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลาและปัตตานี) และเชื่อมโยงกับสงขลาเพื่อพัฒนาเครือข่ายการผลิต-การตลาดมาตรฐานอาหารฮาลาลได้ รวมทั้ง

สามารถเชื่อมโยงการขนส่งและโลจิสติกส์กับพื้นที่ระเบียงฯ ภาคใต้ โดยเป็นประตูการค้าไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ ตลอดจนเชื่อมโยงมาเลเซีย/สิงคโปร์ ทั้งด้านการท่องเที่ยวและการค้า

ภาพที่ 8 การเชื่อมโยงเขตฯ นราธิวาสในห่วงโซ่อุปทานของภาค ประเทศและระหว่างประเทศ

2) แนวทางการดำเนินงาน

(1) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิต/บริการของเขตฯ เข้าในห่วงโซ่อุปทาน โดย

- บูรณาการการขับเคลื่อนเขตฯ ชายแดนให้เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ** สำหรับเขตฯ เชียงราย (ระเบียงฯ ภาคเหนือ) และเขตฯ กาญจนบุรี (ระเบียงฯ ภาคกลาง-ตะวันตก) (กพศ. และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องภายใต้ กพศ./รง./กก./สกท.) เช่น การจัดทำแผนของระเบียงฯ เพื่อรองรับความต้องการด้านแรงงานหรือความต้องการวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิต หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยง การตลาดและประชาสัมพันธ์ดึงดูดการลงทุน ให้ครอบคลุมถึงเขตฯ เชียงราย/เขตฯ กาญจนบุรี ด้วย)

- สร้างแรงจูงใจ/ผลักดันให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์/โอกาสการเชื่อมโยง **กิจกรรมเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่เขตฯ ชายแดนกับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่น** (สกท./กค. เป็นหน่วยงานหลัก) อาทิ ผู้ประกอบการในระเบียงฯ ที่ใช้วัตถุดิบหรือสินค้าการผลิตขั้นต้นจาก 5 เขตฯ ชายแดนในกระบวนการผลิตจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือมิใช่ภาษี หรือแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (โดยต้องความร่วมมือกับสถาบันการเงิน)

- ส่งเสริมให้เกิดการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการในระบียงฯ และผู้ประกอบการในเขตฯ ชายแดน (พณ./หอการค้า/สภาอุตสาหกรรมฯ เป็นหน่วยงานหลัก) หรือผู้ประกอบการในประเทศเพื่อนบ้าน

- จัดทำและขับเคลื่อน package เส้นทาง/กิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแต่ละ 5 เขตฯ ชายแดนกับระบียงฯ หรือพื้นที่เศรษฐกิจอื่นที่มีศักยภาพทั้งในและต่างประเทศ (กก.) เป็นหน่วยงานหลัก) และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเข้าไปใช้ประโยชน์

(2) ยกระดับการผลิตและบริการของเขตฯ ชายแดนให้ตรงตามความต้องการของตลาด และในระยะยาวให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น โดย

- พัฒนาเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (กษ./อก. เป็นหน่วยงานหลัก) โดย **ขั้นต้น** : ยกระดับผลิตภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีการเกษตร/เทคโนโลยีชีวภาพ **ชั้นกลางน้ำ** : ยกระดับผลิตภณณ์ให้มีมูลค่าเพิ่มด้วยการแปรรูปจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น และ **ชั้นปลายน้ำ** : เพิ่มประสิทธิภาพระบบการตลาด การขนส่งและการจำหน่ายผ่านช่องทาง E-Commerce

- พัฒนาคุณภาพและรูปแบบของสินค้า/บริการและการบรรจุหีบห่อให้เหมาะสมกับตลาดสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาสร้างมูลค่าเพิ่ม และยังคงผสมผสานศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ (อว./พณ./อก./สถาบันการศึกษา) ซึ่งต้องสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา และใช้เครือข่ายสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆ มาร่วมดำเนินการ

- เพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการประกอบการให้แก่ภาคเอกชนรายย่อย/เกษตรกรในพื้นที่ 5 เขตฯ (พณ./อก./อว./หอการค้า/สภาอุตสาหกรรมฯ) และแรงงานให้มีทักษะที่สูงขึ้นเพื่อสนับสนุนการยกระดับการผลิตและบริการของพื้นที่

(3) ผลักดันให้เกิดห่วงโซ่การผลิตข้ามพรมแดนในกิจการที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาบทบาทในห่วงโซ่ฯ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ทั้ง 5 เขตฯ มีบทบาทเป็นประตูการค้า การท่องเที่ยว และการขนส่ง และโลจิสติกส์เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน/ประเทศในภูมิภาค จึงต้องประสานความร่วมมือกับประเทศดังกล่าว เพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอุปสรรคทั้งในด้านกฎระเบียบด้านการค้า/การขนส่งข้ามพรมแดน มาตรฐานคุณภาพสินค้า (กต./พณ./คค./กษ.) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

(4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เชื่อมโยงการพัฒนา 5 เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจทั้งในประเทศและข้ามพรมแดน (คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลัก)

- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่ภาครัฐลงทุนแล้วในพื้นที่ให้เต็มศักยภาพ เช่น เขตฯ เชียงรายเร่งผลักดันการใช้ประโยชน์ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งเชิงของ และเขตฯ ตราดใช้ประโยชน์ท่าเรือเอนกประสงค์ให้เชื่อมโยงพื้นที่เกี่ยวเนื่องและประเทศเพื่อนบ้าน

- เตรียมความพร้อมของ 5 เขตฯ เพื่อให้สามารถได้รับประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานของภาคหรือของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เตรียมผู้ประกอบการและบุคลากรในด้านโลจิสติกส์และ

การขนส่งทางรถไฟของเขตฯ เชียงราย และเขตฯ นครพนม รองรับการพัฒนารถไฟทางคู่สายใหม่ เด่นชัย- เชียงของ / บ้านไผ่-นครพนม

● **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งโครงข่ายหลักและโครงข่ายรองเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยง** โดยพิจารณาเพิ่มเติมโครงการสำคัญให้บรรจุในแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งของเขตฯ ชายแดน และระเบียบฯ และผลักดันการก่อสร้าง / ปรับปรุงตามลำดับความสำคัญ

(5) **เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของ OSS ด้านการลงทุนใน 5 เขตฯ** ให้เป็นหน่วย ให้บริการและประสานงานที่มีประสิทธิภาพสูง ติดต่อกับหลายช่องทางทั้งออนไลน์ โทรศัพท์และ Walk-in และมีฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจลงทุนที่ถูกต้องและมีรายละเอียดที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน โดย

● **เพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง** ได้แก่ มท. สกท. สศช. สศก. อก. กนอ. สสว. จังหวัด และบุคลากรประจำ OSS และศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (One Start One Stop Investment Center : OSOS)

● **จัดทำฐานข้อมูลโดยเฉพาะในระดับพื้นที่ โดยเน้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนของภาคเอกชน** อาทิ ศักยภาพ โอกาส การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ กิจกรรมเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน ขั้นตอนการขอรับสิทธิประโยชน์ ที่ดิน/ราคาที่ดิน/ผังเมือง กลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน กฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

● **การออกแบบและให้บริการ OSS Platform** ออนไลน์ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง ดศ. กับ OSOS ของ สกท. TSC ของ กนอ. และ SME-OSS ของ สสว. ซึ่งให้บริการข้อมูล 10 เขตฯ ผ่านระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC) โดยผู้ประสานงานกลางของ OSS ต้องได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้บริการข้อมูลที่พร้อมใช้และทันสมัย แนะนำลิงค์ที่เป็นประโยชน์ เช่น ระบบจัดส่งเอกสารการลงทุนของ กรมส่งเสริมการลงทุน มีลิงค์ติดต่อหน่วยงานรัฐ/เอกชน มีระบบ Chat bot รองรับคำถามจากผู้ใช้งาน ทั่วไป และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างแต่ละเขตฯ

(6) **การวางระบบการติดตาม รายงานผล และประเมินผลการดำเนินงาน**

● **การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อ กพศ.** โดยกลไก/หน่วยงาน ดำเนินการหลักร่วมกับ 5 จังหวัดที่มีเขตฯ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อ กพศ. 3 ครั้ง/ปี

● **การประเมินผลฯ** ประกอบด้วย 1) การประเมินผลการขับเคลื่อนนโยบายสู่ปฏิบัติ (โดย กพศ.) ซึ่งพิจารณาจากการดำเนินงานของหน่วยงานตามที่ได้รับมอบหมาย ปีละ 3 ครั้ง 2) การประเมินผลการดำเนินงานระดับโครงการ/มาตรการ (โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการ/มาตรการ) กำหนดตาม เวลาในการดำเนินงาน 3) การประเมินผลการบรรลุเป้าหมายระดับห่วงโซ่อุปทาน ดำเนินการรายปี (โดย คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตและบริการ ที่จะเสนอตั้งภายใต้ กพศ.) 4) การประเมิน ผลกระทบและผลสัมฤทธิ์ต่อนโยบายเขตฯ ชายแดนในภาพรวมและรายพื้นที่ 5 เขตฯ รวมถึงการถอดบทเรียน เพื่อประยุกต์ใช้กับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ดำเนินการทุก 2.5 ปี และ 5 ปี ตามลำดับ โดยยึดโยงกับช่วงเวลาของ

ยุทธศาสตร์ชาติ (ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการเป็นการเฉพาะ ภายใต้การกำกับดูแลของ กพศ.) และ 5) การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ (โดย มท./ 5 จังหวัดที่มี เขตฯ) ดำเนินการ ทุกปี เพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำมาประกอบการปรับแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการประเมินผลในแต่ละระดับต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย ที่ชัดเจน

4.4 กลไกขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล (Policy Advocacy)

4.4.1 การเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กพศ. นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย ต่อ กพศ. และ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบในการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานทั้ง 6 เรื่อง ตามข้อ 4.3.2 แนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงนโยบาย ต้องอาศัยการขับเคลื่อนหลักโดยคณะอนุกรรมการ ภายใต้ กพศ. ดังนี้

ตารางที่ 7 การขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงนโยบายโดยคณะอนุกรรมการภายใต้ กพศ.

ที่	แนวทางการดำเนินงาน	กลไก/หน่วยงาน ดำเนินการหลัก	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิต/ บริการของเขตฯ เข้าในห่วงโซ่อุปทาน	กพศ. และ คณะอนุกรรมการ (จะเสนอตั้งคณะ อนุกรรมการด้านการพัฒนา ห่วงโซ่การผลิตและบริการ ภายใต้ กพศ.)	กษ./พณ./คค./กก./ ดศ./กค./รง./กก./ สศช./หอการค้า/ ส.อ.ท.
2	ยกระดับการผลิต/บริการของเขตฯ ให้ตรงความต้องการของ ตลาดและในระยะยาวให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นพัฒนาเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิตและบริการ (ต้นน้ำ- กลางน้ำ-ปลายน้ำ)	อก./กษ. (จะเสนอตั้งคณะ อนุกรรมการด้านการพัฒนา ห่วงโซ่การผลิตและบริการ ภายใต้ กพศ.)	พณ./อว./ดศ./กค./ จังหวัด/หอการค้า จังหวัด/สภาอุตสาหกรรมจังหวัด
3	ผลักดันให้เกิดห่วงโซ่การผลิตข้ามพรมแดนในกิจการที่มี ศักยภาพ	กต./พณ./สศช.	สกท./กษ./อก./กค./ มท./จังหวัด/ หอการค้า/ส.อ.ท.
4	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยง 5 เขตฯ กับพื้นที่เศรษฐกิจ ทั้ง ในประเทศและข้ามพรมแดน	คณะอนุกรรมการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ภายใต้ กพศ.	คค./ดศ./กค./อว./ กต./กพท./กปร.

ร.น.	แนวทางการดำเนินงาน	กลไก/หน่วยงาน ดำเนินการหลัก	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
5	การเพิ่มประสิทธิภาพ OSS ใน 5 เขตฯ	คณะกรรมการด้านสิทธิ ประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ภายใต้ กพศ.	มท./ตศ./สภท./ กนอ./สสว./ จังหวัด/หอการค้า/ สภาอุตสาหกรรม จังหวัด
6	การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	กพศ./กลไก/หน่วยงาน ดำเนินการหลักในแต่ละ เรื่อง	มท./จังหวัด/สศช./ หอการค้า/สภาอุตสาหกรรม

หมายเหตุ เรื่องการเข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานและการยกระดับการผลิตและบริการเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก จำเป็นต้องเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตและบริการ ภายใต้ กพศ. เพิ่มเติม (อก.เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กษ. และ กก.)

4.4.2 การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

1) มท. จัดประชุมผู้ว่าราชการของ 5 จังหวัด (การลงทุนน้อย) เพื่อมอบนโยบายให้ ผวจ. ไปกำกับดูแลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจาก กพศ. และ ครม. โดยใช้ กลไกในระดับพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

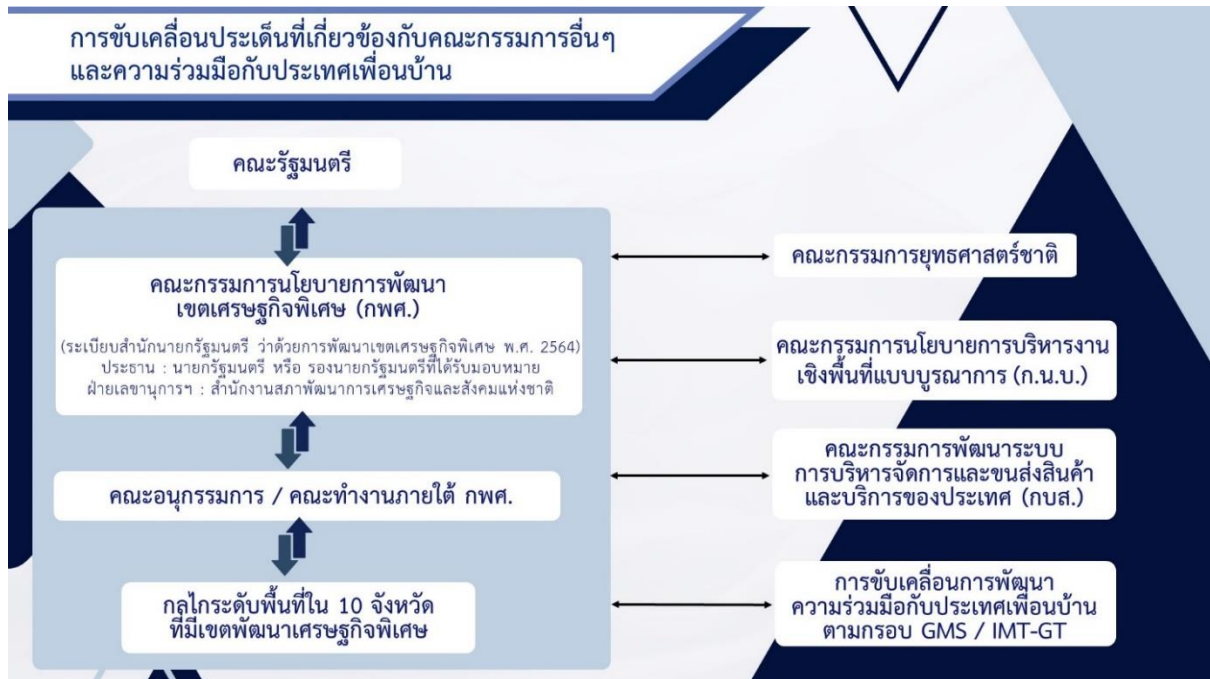
2) 5 จังหวัดที่มีเขตฯ สร้างความเข้าใจกับหน่วยงาน ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนา ในพื้นที่ถึงบทบาทของแต่ละเขตฯ แนวทางการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ-เอกชน-ประชาชน-ชุมชน-สถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อร่วมขับเคลื่อน

3) คณะกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์บทบาทของ 5 เขตฯ และแนวทางการพัฒนา รวมทั้งสถานะการพัฒนา OSS ที่ได้เพิ่มประสิทธิภาพให้รับรู้ในวงกว้าง โดยเฉพาะการให้บริการผ่านสำนักงาน และสื่อออนไลน์ เช่น Facebook Tiktok Youtube นอกจากนี้ สามารถเข้าถึงผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนของ ตศ. ที่มีอยู่ทั่วประเทศ 2,222 ศูนย์ รวมทั้งยังสามารถส่งต่อข้อมูลสาระความรู้ ให้กับอาสาสมัครดิจิทัลเป็นตัวแทนให้คำแนะนำกับประชาชนทุกระดับ

ภาพที่ 9 รูปแบบของ OSS Platform ออนไลน์เพื่อสนับสนุนการลงทุน

4.4.3 การขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการระดับชาติอื่นๆ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การเพิ่มศักยภาพ/บทบาทของ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) ในส่วนที่ต้องเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน/ประเทศในภูมิภาค ต้องอาศัยกลไกความร่วมมือภายใต้กรอบ GMS และ IMT-GT (สศช. เป็น National Coordinator ของไทย) ซึ่งมีกลไกการประชุมในระดับ Summit /Ministerial/SOM/Working Group Meeting และการประชุมทวิภาคีที่มีกระทรวงการต่างประเทศ (Joint Committee: JC) และกระทรวงพาณิชย์ (Joint Trade Committee: JTC) เป็นหน่วยงานหลัก ในส่วนของการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานระหว่างพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศ รวมทั้งระบบ National Single Window ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) **และสำหรับการขอรับจัดสรรงบประมาณแผนงาน/โครงการเพื่อขับเคลื่อนในระดับพื้นที่** สามารถดำเนินการภายใต้แผนภาค/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด ซึ่งต้องพิจารณาผ่านคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) และในส่วนที่หน่วยงานส่วนกลางขอรับจัดสรรภายใต้ยุทธศาสตร์จัดสรรของสำนักงบประมาณ ซึ่งต้องสอดคล้องและสนับสนุนแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทที่ 9 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งกำกับดูแลโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ภาพที่ 10 การขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการอื่นๆ
และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

5. สรุปภาพรวม (Policy Brief)

การเพิ่มศักยภาพ 5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย เพื่อดึงดูดการลงทุนให้สูงขึ้น (เชียงราย นครพนม ตราด กาญจนบุรี และนราธิวาส)

คณะกรรมการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไทย

- เขตฯ ชายแดนเป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์จากศักยภาพพื้นที่ผสมผสานกับความได้เปรียบด้านที่ตั้ง พัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพื่อดึงดูดการลงทุน ภาครัฐได้ขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ สิทธิประโยชน์/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/การใช้ประโยชน์แรงงานต่างด้าว/การพัฒนาสังคมและสาธารณสุข/จัดหาที่ดินนำร่องการลงทุน

สรุปที่มาของปัญหา ผลกระทบ

- ผลการพัฒนา 10 เขตฯ ชายแดน มี 5 เขตฯ ที่ดึงดูดการลงทุนได้ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ยังไม่สามารถสร้างประโยชน์/ความเจริญให้พื้นที่และประชาชนได้เต็มศักยภาพ

จากการศึกษาพบว่า.....

- 5 เขตฯ มีศักยภาพด้านวัตถุดิบ ท่องเที่ยว โลจิสติกส์ แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเพิ่มเติมและเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น เพื่อให้เพิ่มบทบาทในห่วงโซ่มูลค่าได้มากขึ้น
- การลงทุนใน 5 เขตฯ เป็นการเกิดขึ้นพื้นฐาน กิจกรรมขนาดย่อม และมีการลงทุนน้อยด้านท่องเที่ยว/บริการ ต่างจากอีก 5 เขตฯ ที่ลงทุนสูง กิจกรรมมีขนาดใหญ่กว่า มีคลัสเตอร์การผลิตครบวงจร เข้าถึงตลาดทั้งใน/ต่างประเทศ
- ภาคเอกชนสามารถตัดสินใจเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม/ตามความต้องการลงทุน จากวัตถุประสงค์การจัดตั้งกิจการเป้าหมาย และสิทธิประโยชน์ของเขตฯ ชายแดน EEC และมีคุณสมบัติเหมาะสม
- การเชื่อมโยงเพื่อเพิ่มศักยภาพเขตเศรษฐกิจพิเศษ
 - กรณีศึกษาเขตฯ สงขลา ดึงดูดการลงทุนได้มาก จากความได้เปรียบที่มีกิจการในแต่ละชั้นของห่วงโซ่มูลค่าในพื้นที่ และสามารถเข้าถึงวัตถุดิบและตลาด
 - กรณีศึกษาเขตฯ ชายแดนของมาเลเซีย ยกระดับการพัฒนาโดยกำหนดบทบาทของพื้นที่ที่ชัดเจน เชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานกับสิงคโปร์ให้สะดวกและทันสมัย และมีศูนย์บริการธุรกิจครบวงจร
- การเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นจะเพิ่มโอกาสดึงดูดการลงทุน ขยายกิจกรรมเศรษฐกิจ และยกระดับศักยภาพพื้นที่

คณะกรรมการผู้จัดทำ
กลุ่ม 9 นบส.1 รุ่นที่ 99
สำนักงาน ก.พ. 2567

ข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)

การกำหนดบทบาท (Positioning) ของ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย)	แนวทางการดำเนินงาน
เป็นฐานวัตถุดิบและการผลิตขั้นต้น-กลาง และการท่องเที่ยว/บริการ	ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิต/บริการ
พัฒนา/อำนวยความสะดวกการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งการขนส่ง ดิจิทัล และข้ามพรมแดนเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงวัตถุดิบ แรงงาน แหล่งผลิต และตลาด กับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค และกับ EEC	ยกระดับการผลิตและบริการของเขตฯ ชายแดนให้ตรงตามความต้องการ
เป็นศูนย์กลางขนส่ง /โลจิสติกส์และประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาค	ผลักดันให้เกิดห่วงโซ่มูลค่าการผลิตข้ามพรมแดน
	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
	เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของ OSS
	การวางระบบการติดตาม รายงานผล และประเมินผล

กลไกขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล (Policy Advocacy)

การเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย ต่อ กพท. และ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่	การขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการระดับชาติอื่นๆ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
---	--	--

บรรณานุกรม

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.). สิทธิประโยชน์ในการนิคมอุตสาหกรรม

<https://www.ieat.go.th/th/benefits-in-industrial-estates>

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2566). รายงานประจำปี2566.

https://www.ieat.go.th/webupload/1xff0d34e409a13ef56eea54c52a291126/m_document/8247/19687/file_download/5ecadde8d8c444865972e0614e0941b6.pdf

ธนาคารกรุงเทพ. (2563). คู่มือการทำธุรกิจและการลงทุนในเวียดนาม.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.2564 (4 กุมภาพันธ์ 2564)

ราชกิจจานุเบกษา.เล่มที่ 138 ตอนพิเศษ 27 ง,หน้า 1-4

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์. การประชุมรัฐมนตรีร่วมเขตเศรษฐกิจพิเศษ iskandar malaysia มาเลเซีย – สิงคโปร์ครั้งที่ 14 - ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์). (29 ธันวาคม2564).<https://thaibizsingapore.com/news/%E0%B8%82/economics/iskandar-malaysia-singapore-jmcim/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์. ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์). <https://thaibizsingapore.com/about/bic/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์. สิงคโปร์และมาเลเซียลงนาม mou เพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษยะโฮร์-สิงคโปร์ -ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์). (24 เมษายน 2564). https://thaibizsingapore.com/news/%E0%B8%82/investments/singapore_malaysia_sign_moujssez/

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2566). บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาห่วงโซ่อุปทานภาคการผลิตและบริการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่โดยรอบ.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์แห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561).ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา) (พิมพ์ครั้งที่ 1)

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2558).ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2566). การให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม . คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2566 (หน้า 16–22).

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย. (2560). เขตเศรษฐกิจของเวียดนาม. สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย. (หน้า 1–11).

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.(2565).แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ.2566-2570.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.(2566).แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580)(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). โครงการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ : รายงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). ผลการศึกษาการทบทวนกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน. เสนอ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ครั้งที่ 2/2565 21 ตุลาคม 2565.

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). รายงานการศึกษาดูงานการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ ประเทศมาเลเซีย และการวางแผนเมืองประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 26-28 มีนาคม 2557.

https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=2637

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน. บริษัท 21 เซนจูรี่ จำกัด.

EEC OSS. สิทธิประโยชน์ภายใต้ พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. <https://eecoss.eeco.or.th/privilege/EY.> (2563). การลงทุนในเวียดนาม Doing Business in Vietnam 2020/2021. article_20201228151326.pdf

ภาคผนวก

1.การวิเคราะห์คู่แข่ง (เขตเศรษฐกิจพิเศษใน เวียดนาม กัมพูชา สปป.ลาว)

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในเวียดนาม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในเวียดนาม			
ประเด็น	ไทย	เวียดนาม	รายละเอียด
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (ภาษี)	✓		การลงทุนใน 5 เขตฯ ได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่า โดยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตฯ ของเวียดนาม ยกเว้นภาษี 4 ปี และลดหย่อนเพิ่มเติมร้อยละ 50 อีก 5 ปี ขณะที่ 5 เขตฯ หากเป็น 13 กลุ่มกิจการเป้าหมายจะได้รับยกเว้นภาษี 8 ปี และลดหย่อนเพิ่มเติมร้อยละ 50 อีก 5 ปี
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (มิใช่ภาษี)		✓	เวียดนามมีความได้เปรียบในด้านการให้สิทธิประโยชน์ (มิใช่ภาษี) เมื่อเปรียบเทียบกับไทย เนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนามให้สิทธิประโยชน์ที่มีไม่ซ้ำซ้อนที่คล้ายคลึงและมากกว่าของไทย ไม่ว่าจะเป็นการจ้างแรงงานต่างชาติในกรณีที่ไม่สามารถหาแรงงานในประเทศที่เหมาะสมได้ การส่งออกเงินตราที่ได้รับยกเว้นการเก็บภาษีจากผลกำไร การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน การทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกได้โดยตรง และสามารถเปิดบัญชีกับธนาคารต่างชาติเพื่อประกอบการกู้ยืมเงิน (ต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารกลางของเวียดนาม)
การอำนวยความสะดวกการลงทุน	✓		ในภาพรวม 5 เขตฯ ได้เปรียบ โดยเมื่อพิจารณาอันดับของ Ease Of Doing Business (World Bank) ปี 2563 ไทยอยู่อันดับที่ 21 ขณะที่เวียดนามอยู่อันดับที่ 70 อย่างไรก็ตาม เวียดนามมีด้านที่อันดับดีกว่า ได้แก่ 1) Dealing with construction permit 2) Registering property และ 3) Getting Credit อย่างไรก็ตาม เวียดนามระยะเวลาในการขออนุมัติจัดตั้งธุรกิจ 10 วันทำการ (ไทย 1 วันทำการ) และการขออนุมัติการลงทุน 15 วันทำการ (ไทย 40 วันทำการ)
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน (Business Ecosystem)		✓	ความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนไทยและเวียดนามมีความสามารถที่ใกล้เคียงกันไม่ว่าจะเป็นในด้านของการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองการลงทุนหรือการปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุน อย่างไรก็ตาม ในด้านการเป็นเจ้าของกิจการของชาวต่างชาติ เวียดนามมีความได้เปรียบในด้านความหลากหลายของรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจของต่างชาติมากกว่าไทย ที่บริษัทต่างชาติในเขตฯ ชายแดนมีข้อจำกัดที่บริษัทต่างชาติจะต้องมีหุ้นไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51
การเช่าที่ดิน	✓		เขตฯ เวียดนาม ให้เช่าที่ดิน 50-70 ปี และขยายต่อได้ถึง 90 ปี สามารถเช่าช่วงต่อที่ดินในเขตฯ ได้ ขณะที่ 5 เขตฯ ของไทย ให้เช่า 30-50 ปี และขยายต่อได้อีกไม่เกิน 50 ปี
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	✓		5 เขตฯ มีความได้เปรียบเล็กน้อย เนื่องจากในส่วนของเวียดนาม โครงสร้างพื้นฐานสำคัญเริ่มทยอยแล้วเสร็จ
การเข้าถึงตลาด		✓	เวียดนามมีความได้เปรียบ เนื่องจากมีตลาดขนาดใหญ่ภายในประเทศ (ประชากรประมาณ 100 ล้านคน/ไทยประมาณ 66 ล้านคน) สามารถเข้าถึงตลาดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงและตลาดจีนได้ง่าย (เข้าถึงตลาดจีน เช่นเดียวกับบางเขตฯ เช่น นครพนม เชียงราย) นอกจากนี้ เนื่องจาก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในเวียดนาม			
ประเด็น	ไทย	เวียดนาม	รายละเอียด
			การมีพื้นที่ติดทะเลเป็นแนวยาว (กว่า 3,000 กม.) และมีท่าเรือตลอดแนว ทำให้เข้าถึงตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงและภูมิภาคอื่นได้สะดวก
การแรงงาน/ค่าจ้างแรงงาน		✓	เวียดนามมีความได้เปรียบทั้งจำนวนและค่าจ้างแรงงาน โดยมีประชากรในวัยแรงงานมากถึง 56 ล้านคน และได้รับการศึกษาร้อยละ 90 จึงเป็นแรงงานคุณภาพและมีฝีมือดี และอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำ (134-190 บาท/วัน ขณะที่ของ 5 เขตฯ 330-347 บาท/วัน)
สิทธิพิเศษทางการค้า		✓	เวียดนามมีความได้เปรียบ เนื่องจากมีการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคีจำนวนมากกว่า 100 ข้อตกลง และยังได้รับสิทธิพิเศษเกี่ยวกับข้อบัญญัติว่าด้วยการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) จากองค์การการค้าโลก จาก 89 ประเทศ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชา			
ประเด็น	ไทย	กัมพูชา	รายละเอียด
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (ภาษี)	✓		ไทยมีความได้เปรียบในด้านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยการลงทุนใน 5 เขตฯ ได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปี และลดหย่อนเพิ่มเติมร้อยละ 50 อีก 5 ปี แต่ในเขตฯ ของกัมพูชาจะยกเว้นเฉพาะในส่วนของภาษีกำไร 3-9 ปี หรือคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ 40% (กรณีไม่เลือกรับการยกเว้นภาษีกำไร)
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (มิใช่ภาษี)	✓		ไทยมีความได้เปรียบในด้านการให้สิทธิประโยชน์ (มิใช่ภาษี) มากกว่ากัมพูชา โดยกิจการที่มีสิทธิในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา กำหนดเงินลงทุนขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า 5 แสน – 8 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (ประมาณ 18 – 284 ล้านบาท) ขณะที่ไทยกำหนดเงินลงทุนขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท
การอำนวยความสะดวกการลงทุน	✓		ไทยมีความได้เปรียบในด้านการดำเนินธุรกิจ โดยเมื่อพิจารณาอันดับของ Ease Of Doing Business (World Bank) ปี 2563 ไทยอยู่อันดับที่ 21 ขณะที่กัมพูชาอยู่อันดับที่ 144 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน Dealing with construction permit ซึ่งไทยมีการปรับให้ง่ายแก่การดำเนินธุรกิจมากขึ้น ขณะที่ นักลงทุนในกัมพูชาจะมีความยากในการดำเนินธุรกิจสูงกว่าไทยมาก โดยเฉพาะในด้าน Starting a Business ด้าน Enforcing Contracts ด้าน Getting Electricity และด้าน Registering Property นอกจากนี้ไทยมีการ Protecting Minority Investors มากกว่าในกัมพูชา
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน (Business Ecosystem)	✓		ไทยความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนระหว่างมากกว่ากัมพูชาทั้งในด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กฎหมาย/ระเบียบและข้อบังคับที่เอื้อแก่ การประกอบกิจการของนักลงทุน อย่างไรก็ดี ในการอนุมัติโครงการลงทุนของกัมพูชาจะแบ่งหน่วยงานผู้มีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุน ตามมูลค่าเงินลงทุน เช่น เงินลงทุนไม่เกิน 2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ อนุมัติโดยหน่วยงานท้องถิ่น/

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชา			
ประเด็น	ไทย	กัมพูชา	รายละเอียด
			เกินกว่า 50 ล้านเหรียญสหรัฐฯ อนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ลงทุนกิจการลักษณะ SMEs ในกัมพูชาได้รับการส่งเสริมที่รวดเร็ว และส่งผลดีแก่เศรษฐกิจฐานรากมากกว่าไทย
การเช่าที่ดิน		✓	กัมพูชาให้บริษัทต่างชาติสามารถเช่าที่ดินระยะยาวได้ถึง 50 ปี และต่ออายุได้ไม่จำกัดครั้ง ขณะที่ 5 เขตฯ ของไทย ให้เช่า 30-50 ปี และขยายต่อได้อีกไม่เกิน 50 ปี
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	✓		5 เขตฯ มีความได้เปรียบ เนื่องจากการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในกัมพูชาส่วนใหญ่ต้องอาศัยเงินลงทุนและการพัฒนาจากต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และเวียดนาม นอกจากนี้ ระบบขนส่งทางบกมีโครงข่ายครอบคลุมและมาตรฐานต่ำกว่าไทย ระบบขนส่งทางรางช้ากว่าไทย โดยของกัมพูชามีสภาพทรุดโทรมมาก รถไฟสามารถทำความเร็วได้เพียง 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ขณะที่รถไฟไทยสามารถทำความเร็วได้ 160-250 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และระบบขนส่งทางน้ำกัมพูชามีข้อจำกัด เนื่องจากระดับน้ำในฤดูฝนและ ฤดูแล้งมีความแตกต่างกันมาก ส่งผลให้กัมพูชามีต้นทุนในการขนส่งสูงกว่าไทยกว่าร้อยละ 30 ส่งผลให้เกษตรกรและผู้ผลิตชาวกัมพูชาประสบปัญหาความยากลำบากในการนำสินค้าเข้าสู่ตลาด และผู้ส่งออกยังประสบปัญหาในการจำหน่ายสินค้าให้กับลูกค้าในต่างประเทศ
การเข้าถึงตลาด	✓		ไทยมีความได้เปรียบ เนื่องจากมีตลาดขนาดใหญ่ภายในประเทศ (ประชากรประมาณ ประมาณ 66 ล้านคน /กัมพูชา 16 ล้านคน) ส่งผลให้มีกำลังซื้อและความสามารถในการเข้าถึงตลาดสูงกว่า และไทยมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบเกษตรกรรม มีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งไทยมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก ประกอบกับไทยเป็นฐานการผลิตของบริษัทชั้นนำของโลก เช่น บริษัทผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนประกอบ ภูมิ้อย่างทางการแพทย์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาค/โลก ซึ่งแตกต่างจากกัมพูชาที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ต่ำกว่าไทย และมีระบบโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
การแรงงาน/ค่าจ้างแรงงาน	✓		แรงงานไทยมีผลิตภาพแรงงานสูงกว่ากัมพูชา แม้ว่ากัมพูชามีความได้เปรียบในด้านค่าแรงงานโดยค่าแรงขั้นต่ำ ประมาณ 246 บาท/วัน ขณะที่ของ 5 เขตฯ 330-347 บาท/วัน อย่างไรก็ตาม ผลิตภาพแรงงานกัมพูชา ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านผลิตภาพแรงงานต่ำกว่าไทย ส่งผลให้ต้นทุนแรงงานโดยรวมไม่ได้ลดลง เช่น ในด้านการก่อสร้างในกัมพูชาจะใช้เวลามากกว่าที่ไทยถึง 3 เท่า จึงทำให้ต้นทุนการก่อสร้างโดยรวมไม่ได้ต่ำกว่าการก่อสร้างในไทย
สิทธิพิเศษทางการค้า		✓	กัมพูชามีความได้เปรียบ โดยได้รับสิทธิประโยชน์ที่จากนานาประเทศ เช่น MFN GSP สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความร่วมมือ WTO APEC ASEAN GMS ACMECS และได้รับการเกื้อหนุนจาก ASEAN ในสถานะประเทศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชา			
ประเด็น	ไทย	กัมพูชา	รายละเอียด
			CLMV รวมถึงได้รับสถานภาพประเทศที่ได้รับการปฏิบัติทางการค้าอย่างดียิ่งจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปตลาดเหล่านี้ในอัตราภาษีร้อยละ 5 ขณะที่ไทยยังมีอุปสรรคในด้านการถูกเก็บอากรศุลกากรจากการส่งออกสินค้าบางประเภทไปยังสหรัฐอเมริกา (เช่น กุ้ง) และสหภาพยุโรป (เช่น ไก่หมักเกลือ)

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษใน สปป.ลาว

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษใน สปป.ลาว			
ประเด็น	ไทย	สปป.ลาว	รายละเอียด
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (ภาษี)	✓		การลงทุนใน 5 เขตฯ ได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่า สปป.ลาว เนื่องจากระบบภาษีของ สปป.ลาว มีการเก็บภาษีกำไรร่วมกับภาษีเงินได้นิติบุคคล แม้ว่าจะลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการยกเว้น/ลดหย่อนภาษีกำไรและภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาส่งเสริมการลงทุนผู้ประกอบการต้องชำระภาษีทั้ง 2 ประเภทตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ขณะที่ระบบภาษีของไทยมีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเท่านั้น และหากลงทุนในเขตฯ ชายแดนที่เป็น 13 กลุ่มกิจการเป้าหมายจะได้รับยกเว้นภาษี 8 ปี และลดหย่อนเพิ่มเติมร้อยละ 50 อีก 5 ปี ซึ่งไม่มีการเก็บภาษีกำไรเพิ่มเติม
สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน (มิใช่ภาษี)	✓		ไทยมีความได้เปรียบกว่า สปป.ลาว ในด้านการให้สิทธิประโยชน์ที่มีใช้ภาษี เนื่องจากมีมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ที่ชัดเจนและกำหนดเป็นกฎหมายบังคับใช้ทั่วไป เช่น สิทธิประโยชน์ในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน การอนุญาตให้ช่างฝีมือ/ผู้ชำนาญการเข้ามาทำงาน และการส่งออกเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งในส่วนของ สปป.ลาว การระบุสิทธิประโยชน์ที่มีใช้ภาษียังคงมีความไม่ชัดเจน โดยนักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการ/ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะพิจารณากำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่การลงทุน
การอำนวยความสะดวกการลงทุน	✓		การอำนวยความสะดวกการลงทุนใน 5 เขตฯ ได้เปรียบ สปป.ลาว โดยพิจารณาจากอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease Of Doing Business) ของธนาคารโลกปี 2563 ไทยอยู่อันดับที่ 21 ขณะที่ สปป.ลาว อยู่อันดับที่ 157 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดรายตัวชี้วัดพบว่าไทยมีอันดับที่ดีกว่า สปป.ลาว ในทุกตัวชี้วัด
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน (Business Ecosystem)	✓		ความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนของไทย มีความได้เปรียบมากกว่า สปป.ลาว ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานและครอบคลุม การอนุมัติ/อนุญาตในการประกอบกิจการมีขั้นตอนและระบบที่ชัดเจน มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานทั้งไทยและต่างด้าว และมีระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ ขณะที่ สปป.ลาว จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อแก่การ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตฯ ชายแดนไทยและเขตเศรษฐกิจพิเศษใน สปป.ลาว			
ประเด็น	ไทย	สปป.ลาว	รายละเอียด
			ลงทุน โดยเฉพาะในด้านระบบเศรษฐกิจที่ในปัจจุบันมีอัตราเงินเฟ้อที่สูง เงินก็อ่อนค่า และมีหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเข้าลงทุนของนักลงทุนจากจีนส่งผลต่อความมั่นคงใน สปป.ลาว
การเช่าที่ดิน	✓		การเช่าที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สปป.ลาว สามารถเช่าได้สูงสุด 50 ปี ขณะที่ 5 เขตฯ ของไทย ให้เช่า 30-50 ปี และขยายต่อได้อีกไม่เกิน 50 ปี
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	✓		โครงสร้างพื้นฐานของ 5 เขตฯ มีความได้เปรียบกว่า สปป. ลาว อย่างเห็น ได้ชัด โดยใน 5 เขตฯ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นและระบบโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการอำนวยความสะดวกการค้าและการขนส่ง ขณะที่ สปป.ลาว โครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และบางส่วนยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
การเข้าถึงตลาด	✓		ไทยมีความได้เปรียบ เนื่องจากมีตลาดขนาดใหญ่ภายในประเทศ (ประชากรประมาณ 66 ล้านคน/ สปป.ลาว ประมาณ 7.5 ล้านคน) และเป็นฐานการผลิตยานยนต์/ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญของภูมิภาค/โลก ประกอบกับมีภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยให้สามารถเข้าถึงตลาดสำคัญในภูมิภาคต่างๆ ผ่านช่องทางและพื้นที่เศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยเฉพาะ EEC ที่เป็นเมืองท่าที่สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานของตลาดโลก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ สปป.ลาว ที่เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกไปสู่ทะเล (Land-Locked Country) จึงมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับภูมิภาคอื่นๆ (อ้างอิง : World Bank data)
การใช้แรงงาน/ค่าจ้างแรงงาน		✓	สปป.ลาว มีความได้เปรียบด้านค่าแรงขั้นต่ำ โดยมีอัตราเฉลี่ย 107 บาท/วัน ขณะที่ค่าแรงขั้นต่ำของ 5 เขตฯ มีอัตราประมาณ 330-347บาท/วัน อย่างไรก็ดี ไทยมีความได้เปรียบด้านจำนวนของแรงงานที่มากกว่า (สปป.ลาว มีแรงงานประมาณ 3.1 ล้านคน) และทักษะฝีมือที่สูงกว่า (อ้างอิง : ประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ)
สิทธิพิเศษทางการค้า		✓	สปป.ลาว ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าแบบทั่วไป (Generalized System of Preferences - GSP) คือ สิทธิพิเศษในการยกเว้นหรือผ่อนผันอัตราภาษีของประเทศที่พัฒนาแล้วให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา โดย สปป.ลาว ได้รับสิทธิพิเศษแบบทั่วไปจาก 38 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย เบลารุส แคนาดา สหภาพยุโรป (28 ประเทศ) ญี่ปุ่น คาซัคสถาน นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ และตุรกี นอกจากนี้ ยังได้รับสิทธิพิเศษที่ประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ จีน อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน ให้แก่ประเทศด้อยพัฒนา

2.การวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อเพิ่มบทบาทของ 5 เขตฯ ในห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้เครื่องมือ SWOT / TOWS Analysis ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ ดังนี้

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis)

จุดแข็ง S (Strengths)	จุดอ่อน W (Weaknesses)
<p>S1 5 เขตฯ เป็นพื้นที่ที่ภาครัฐดำเนินนโยบายพัฒนาเขตฯ ชายแดน และในบางพื้นที่ที่อยู่ภายใต้นโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่อื่นด้วย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในระดับสูงทั้งบริษัทใหญ่และ SMEs และการดำเนินโครงการ/มาตรการต่างๆ ตลอดจนจนเป็นการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทที่ 9 ซึ่งหน่วยงานสามารถเสนอแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาได้ (เขตฯ เชียงรายและเขตฯ กาญจนบุรีเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ และภาคกลาง-ตะวันตกตามลำดับเขตฯ นราธิวาสเป็นพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในประเทศไทย)</p>	<p>W1 การผลิตและบริการในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นขั้นพื้นฐานใช้แรงงานไร้ทักษะ ไม่ได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ผลผลิตต่อไร่ต่ำ</p> <p>W2 โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่และเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นได้รับการพัฒนาแต่นำมาต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดกับภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่ได้ค่อนข้างน้อย</p> <p>W3 ไม่มีระบบขนส่งมวลชนที่ได้มาตรฐาน รองรับการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงระหว่างตัวเมืองและการท่องเที่ยว และขาดการบูรณาการหน่วยงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>W4 ขาดบุคลากร/แรงงาน โดยเฉพาะแรงงานฝีมือเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ เช่น ช่างเทคนิค ช่างควบคุมเครื่องมือ/เครื่องจักรต่างๆ บุคลากรที่เชี่ยวชาญการใช้ภาษาต่างประเทศ บุคลากรด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น รวมทั้งผู้ประกอบการในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและชุมชนซึ่งยังต้องพัฒนาศักยภาพและได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งในด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ นวัตกรรม และแหล่งเงิน เป็นต้น</p>
<p>S2 เป็นแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิดที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบขั้นต้น ต่อยอดภาคการผลิตและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้ (อ้อยในเขตฯ กาญจนบุรี / ยางพารา มันสำปะหลัง ปศุสัตว์ในเขตฯ นครพนม / สับปะรด ชา กาแฟ สมุนไพรในเขตฯ เชียงราย/สินค้าประมงและสัตว์น้ำในเขตฯ ตราด / ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลในเขตฯ นราธิวาส) และในเขตฯ กาญจนบุรียังมีโรงงานแปรรูปผลผลิตเกษตรจำนวนมาก สามารถเชื่อมโยงการผลิตและแปรรูปกับพื้นที่เกี่ยวเนื่อง</p>	<p>W5 การขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อดึงดูดการลงทุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักลงทุนและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลความก้าวหน้าและข้อเท็จจริงของการพัฒนา ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน</p> <p>W6 การให้บริการ OSS ด้านการลงทุนในพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในด้านการให้ข้อมูลตามความต้องการของนักลงทุน และยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ/ได้มาตรฐาน</p>
<p>S3 มีสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งธรรมชาติประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชิงสุขภาพ รวมทั้งที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ มีเทศกาล/งานประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์</p>	<p>W7 ขาดการขับเคลื่อนงานเชิงรุกและในลักษณะบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะหน่วยงาน</p>
<p>S4 มีความสะดวกในการเดินทาง/การประกอบกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งภายในเขตฯ และการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นๆ มากขึ้น จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</p>	

จุดแข็ง S (Strengths)	จุดอ่อน W (Weaknesses)
<p>เชื่อมโยงต่างๆ ที่ภาครัฐได้สนับสนุนการพัฒนาแล้วเสร็จ/ มีแผนในระยะต่อไป</p> <p>S5 มีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ และฝึกอบรมแรงงานไทย (ในทั้ง 5 เขตฯ) และบางเขตฯ สามารถเข้ามาทำงานได้ในลักษณะไป-กลับ โดยใช้บัตรผ่านแดนแทนหนังสือเดินทางได้ (เขตฯ เชียงราย กาญจนบุรี และตราด)</p> <p>S6 มีสถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรมที่มีศักยภาพในพื้นที่ (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเชียงแสนในเขตฯ เชียงราย วิทยาลัยการบิณนานาชาติในเขตฯ นครพนม ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรในเขตฯ นราธิวาส ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในเขตฯ ตราด ม.มหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี)</p> <p>S7 ที่ตั้งอยู่บนแนวGMS Corridor และ IMT-GT Corridor และด่านชายแดนและสิ่งอำนวยความสะดวกได้รับการพัฒนาได้มาตรฐาน และมีการดำเนินงานความร่วมมือและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิด</p>	<p>ในพื้นที่เขตฯ ประกอบกับมีการโยกย้ายเป็นระยะทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง การยอมรับ/เห็นประโยชน์/ เข้าร่วมในการพัฒนาของภาคส่วนต่างๆ ค่อนข้างน้อย</p> <p>W8 สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตฯ นราธิวาส ส่งผลกระทบต่อ การดึงดูดการลงทุน</p>
โอกาส O (Opportunities)	อุปสรรค/ภัยคุกคาม T (Threats)
<p>O1 นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ในภาคต่างๆ ของประเทศ ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค และ EEC ซึ่งจะเกิดฐานการผลิต/ บริการขนาดใหญ่ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจและกิจกรรมต่อเนื่องในแต่ละภาคซึ่งเป็นโอกาสของพื้นที่อื่นๆ ที่จะมีส่วนร่วมสนับสนุนการผลิตและบริการ</p> <p>O2 มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทั้งในประเทศที่เชื่อมโยงไปยังเขตฯ ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ การก่อสร้างรถไฟทางคู่สายบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม การก่อสร้างรถไฟทางคู่สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ</p>	<p>T1 สถานการณ์ ความไม่สงบ และการพัฒนา ด้านต่างๆในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่ฝั่งตรงข้ามเขตฯ ชายแดน เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดน และการข้ามแดนของแรงงานต่างด้าวเพื่อสนับสนุน เขตฯ รวมทั้งเป็นคู่แข่งในการดึงดูดการลงทุน (ความไม่สงบของเมียนมาตรงข้ามเขตฯ กาญจนบุรี เส้นทางหมายเลข 12 ในลาวที่ขรุขระตรงข้ามเขตฯ นครพนม รัฐกั้นตันซึ่งเป็นรัฐยากจนอยู่ตรงข้ามเขตฯ นราธิวาส การพัฒนาคาสีโนและสถานบันเทิงในฝั่งลาวตรงข้ามเขตฯ เชียงราย และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศเพื่อนบ้าน)</p>

โอกาส O (Opportunities)	อุปสรรค/ภัยคุกคาม T (Threats)
<p>และทางหลวงพิเศษหมายเลข 81 (บางใหญ่-บ้านโป่ง-กาญจนบุรี) การเปิดให้บริการรถไฟฟ้าลาว</p> <p>O3 การจัดเรียงตัวใหม่ของห่วงโซ่อุปทานของโลกและภูมิภาค ซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์โควิด-19 การสู้รบในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งสงครามการค้า ส่งผลให้มีการย้ายฐานการผลิตสู่พื้นที่ใหม่ที่มีความได้เปรียบด้านปัจจัยการผลิตและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนมากกว่า</p> <p>O4 การพัฒนาเทคโนโลยีทั้งในด้านอุตสาหกรรมการผลิตแปรรูปขนส่ง ที่ใช้เครื่องจักรเข้ามาแทนที่แรงงานมากขึ้นและด้านสารสนเทศ ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดออนไลน์และองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งเป็นโอกาสของภาคธุรกิจขนาดเล็กในการยกระดับศักยภาพ</p> <p>O5 การเติบโตของเมืองบริเวณชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้มีความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้น</p>	<p>T2 การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวอาจนำโรคติดต่อหรือสินค้าผิดกฎหมายเข้ามาในพื้นที่ตลอดจนประเด็นด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>T3 การลักลอบนำเข้าสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาแข่งขันกับสินค้าของผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้</p> <p>T4 ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ อาทิ หมอกควันไฟ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ สารเคมีอันตรายสารเคมีทางการเกษตร</p>

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์กลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis (TOWs Matrix)

กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths & Opportunities)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weaknesses & Opportunities)
<p><u>S1,S2,S3,O1</u></p> <p>ด้วยศักยภาพของพื้นที่ 5 เขตฯ ทั้งในด้านทรัพยากรในพื้นที่เกษตร การท่องเที่ยว และโอกาสที่มีการพัฒนาฐานเศรษฐกิจใหม่ๆ ในภูมิภาค ตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล จึงควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่าง 5 เขตฯ ชายแดนกับพื้นที่เกี่ยวเนื่อง เช่น ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค และ EEC ทั้งในด้านการผลิต การบริการโดยเฉพาะด้านท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ อาทิ การจัด Business Matching การโปรโมทเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงใหม่ๆ การให้สิทธิ</p>	<p><u>W1,O4</u></p> <p>เนื่องจากทั้ง 5 เขตฯ ยังมีการผลิตและบริการขั้นพื้นฐานที่ใช้แรงงานไร้ทักษะ ไม่ได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มจึงควรใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการผลิต โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงาน/แผนงาน/โครงการ เพื่อยกระดับการผลิตและการบริการของ 5 เขตฯ ให้ได้มาตรฐานและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม</p>

<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p style="text-align: center;">SO (Strengths & Opportunities)</p>	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p style="text-align: center;">WO (Weaknesses & Opportunities)</p>
<p>ประโยชน์เพิ่มเติมในด้านที่มีไขภาชีแก่ผู้ประกอบการของระเบียนฯและ EEC ที่เชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตกับเขตฯ ชายแดน</p> <p><u>S4.S7.O2.O3</u></p> <p>จากความสำเร็จเปรียบด้านตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในเขตฯและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในประเทศที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกอบกับการจัดเรียงตัวใหม่ของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 และความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์จึงควรเร่งรัดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตฯ และโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่รัฐได้ลงทุนไว้แล้วเพื่อสนับสนุนบทบาทในห่วงโซ่อุปทานในระดับประเทศ/ภูมิภาค และเร่งพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานสายรองในพื้นที่ 5 เขตฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงแหล่งผลิต/แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ให้มากขึ้น</p> <p><u>S7.O5</u></p> <p>ทั้ง 5 เขตฯ ได้มีการพัฒนาด้านชายแดนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นมาตรฐานและมีการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดส่งผลให้เกิดการเติบโตของเมืองบริเวณชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรใช้โอกาสดังกล่าวเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ/การผลิตร่วมข้ามพรมแดนระหว่าง 5เขตฯ กับประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีความสะดวก/รวดเร็ว โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบ/พื้นที่เศรษฐกิจ/เขตเศรษฐกิจ/เขตอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p><u>S1.O4.O5</u></p> <p>ปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น ประกอบกับสิทธิประโยชน์</p>	<p><u>W4.O1</u></p> <p>ปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในส่วนของปริมาณแรงงานและทักษะแรงงานใน 5 เขตฯ สามารถแก้ไขโดยใช้โอกาสจากการพัฒนาเชิงพื้นที่ในภาคต่างๆ ของประเทศ ได้แก่ ระเบียนเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค และ EEC โดยวางแผนการบริหารจัดการแรงงานและการฝึกอบรมพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของทั้ง 5 เขตฯ ชายแดน ควบคู่ไปกับหรือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนด้านแรงงานในกรอบของระเบียนฯ และ EEC</p> <p><u>W6.O4</u></p> <p>ปัจจุบันการให้บริการ OSS ด้านการลงทุนในพื้นที่ยังขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบและไม่สามารถสนับสนุนข้อมูลให้แก่ักลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประกอบการให้บริการ โดยพัฒนาระบบให้บริการ OSS ของ 5 เขตฯ แบบออนไลน์ และพัฒนาฐานข้อมูลที่สนับสนุนตามความต้องการของนักลงทุน</p> <p><u>W7.O1</u></p> <p>นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ซึ่งในบางพื้นที่ยังขาดการบูรณาการการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจึงควรเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานขับเคลื่อนเขตฯ ชายแดน ระเบียนเศรษฐกิจพิเศษ และ EEC ทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่</p> <p><u>W5.O1.O4</u></p> <p>นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่และการพัฒนาเทคโนโลยีโดยเฉพาะด้านสารสนเทศ ดังนั้นจึงควรจึงใช้ประโยชน์ในการเร่งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อสาธารณะโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะความเข้าใจต่อนโยบายการพัฒนาทั้ง 3 เรื่อง (เขตฯ ชายแดน ระเบียนเศรษฐกิจพิเศษ และ EEC) โดยเฉพาะต่อกระทรวงมหาดไทย</p>

กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths & Opportunities)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weaknesses & Opportunities)
<p>ในเขตฯ ชายแดนได้ครอบคลุมถึงธุรกิจขนาดกลาง-เล็ก (SMEs) ซึ่งเป็นโอกาสในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่นำสินค้าประเภทที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศเพื่อนบ้านส่งออกไปจำหน่ายเพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของเมืองบริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>(สำนักงานจังหวัด ตำบล อำเภอ) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่เข้าถึงประชาชนและชุมชนในพื้นที่</p>
กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strengths & Threats)	กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weaknesses & Threats)
<p><u>S5,S7,T1,T2</u></p> <p>พื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและสามารถใช้ประโยชน์จากแรงงานต่างด้าว จึงควรประสานความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งและความไม่สงบทั้งในฝั่งชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังเพื่อลดความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งในด้านแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โรคติดต่อ อาชญากรรม ของผิดกฎหมายข้ามแดน ปัญหาหมอกควัน สิ่งแวดล้อม</p> <p><u>S7,T1</u></p> <p>ใช้ประโยชน์จากการเป็นศูนย์กลางภูมิภาคและการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศ และชักชวนนักลงทุนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้านให้ย้ายฐานการผลิตเข้ามายังเขตฯ ชายแดน</p> <p><u>S1,S2,T4</u></p> <p>ทั้ง 5 เขตฯ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องและมีฐานเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่สามารถต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ขณะที่ปัจจุบันให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมจึงควร</p>	<p><u>W8,T1</u></p> <p>สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตฯ นราธิวาสที่ส่งผลกระทบต่อการดึงดูดการลงทุนและการอยู่ตรงข้ามกับรัฐกลัตันตันซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ยากจนที่สุด จึงควรมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุน การดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ และการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของเขตฯ</p> <p><u>W4,T2</u></p> <p>การขาดแคลนแรงงานมีฝีมือในพื้นที่เขตฯ และการเข้ามาอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการบริหารจัดการใช้ประโยชน์แรงงานต่างด้าว และป้องกันและติดตามการข้ามพรมแดนของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างเข้มงวด</p>

<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strengths & Threats)</p>	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weaknesses & Threats)</p>
<p>สนับสนุนให้เกิดการลงทุนในกิจการเป้าหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นกิจการที่ไม่มีแนวโน้มสร้างมลพิษ ต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p><u>S4,S5,T2,T3</u></p> <p>การใช้ประโยชน์แรงงานต่างด้าวในเขตฯ ชายแดน ซึ่งอาจมีความเสี่ยงที่มีผลต่อด้านสังคม ดังนั้น การดึงดูดแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านที่ใช้แรงงานใน กิจการที่มีการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายย่อย ในไทยให้เข้ามาทำงานจำเป็นต้องมีการตรวจสอบสุขภาพ และไม่เป็นบุคคลเฝ้าระวัง</p>	

3.การวิเคราะห์รูปแบบการเชื่อมโยงเพื่อเพิ่มศักยภาพเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

3.1 เขตฯ สงขลาโมเดล : การพัฒนาและเชื่อมโยงในลักษณะคลัสเตอร์การผลิต

ไทยเป็นผู้ส่งออกถั่วเขียวและผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางรายใหญ่ของโลก โดยมีฐานการผลิตสำคัญบริเวณภาคใต้เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะแก่การปลูกยางพาราและมีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอย่างครบวงจร เช่น การยางแห่งประเทศไทยเขตภาคใต้ตอนล่าง ศูนย์วิจัยยางพารา ศูนย์บริการทดสอบคุณภาพยาง สถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนการวิจัยด้านยางพารา สำหรับจังหวัดสงขลามีกิจกรรมเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการผลิตและแปรรูปยางพาราครบทั้งขั้นต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยในขั้นต้นน้ำ ได้แก่ การปลูกยาง และกรีดยาง และแปรรูปขั้นต้นในรูปของยางแท่ง เช่น ยางแผ่นดิบ ยางเครป ซึ่งพื้นที่สงขลามีปริมาณการปลูกยางพารามากเป็นอันดับที่สองของประเทศรองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยวัตถุดิบและการแปรรูปขั้นต้นส่วนใหญ่ใช้เป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางในประเทศ **ขั้นกลางน้ำ** ได้แก่ การแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางผสม ทั้งส่งออกและสนับสนุนอุตสาหกรรมขั้นปลายในประเทศ **ขั้นปลายน้ำ** นำมาต่อยอดการผลิตเป็นถั่วเขียว รองเท้ายาง ยางรถยนต์ และอื่นๆ

สำหรับการก่อตัวของคลัสเตอร์การผลิตถั่วเขียวแบบครบวงจรในเขตฯ สงขลา มีทั้งถั่วเขียวธรรมชาติและถั่วเขียวสังเคราะห์ ซึ่งหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการถั่วเขียวทั้งสองประเภทเพิ่มขึ้นอย่างมาก ก่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมผลิตถั่วเขียวในเขตฯ สงขลา ซึ่งการขยายตัวดังกล่าวช่วยสนับสนุนทั้งภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิตถั่วเขียวอย่างครบวงจรในระดับภูมิภาค/โลก โดยการเชื่อมโยงคลัสเตอร์ของการผลิตถั่วเขียวเริ่มตั้งแต่การรับซื้อน้ำยางดิบจากเกษตรกรในพื้นที่เพื่อนำมาแปรรูปเป็นน้ำยางข้นซึ่งบางส่วนส่งออกไปมาเลเซีย และบางส่วนเข้าสู่กระบวนการขึ้นรูปเป็นถั่วเขียวโดยใช้ **เป้าหมายถั่วเขียวเขรามิคที่มีการผลิตในพื้นที่** และเมื่อได้ถั่วเขียวสำเร็จรูปจะส่งต่อไปบรรจุหีบห่อและการขนส่งโลจิสติกส์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและด่านศุลกากรที่ได้รับการพัฒนาในเขตฯ สงขลาส่งผลให้การเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตและการขนส่งไปยังตลาดทั้งในเอเชียและยุโรปสะดวกและรวดเร็ว โดยผู้ประกอบการในเขตฯ ใช้บริการท่าเรือสงขลาในการส่งออก ควบคู่กับการส่งออกผ่านทางท่าเรือปีนัง เนื่องจากสายการบินเรือของท่าเรือสงขลามีจำนวนน้อย นอกจากนี้ ในช่วงโควิด-19 ผู้ประกอบการประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างด้าวในการผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดโลก บางส่วนจึงปรับเปลี่ยนการดำเนินงานโดยใช้เครื่องจักรเข้ามาทดแทน

ประเด็นที่สามารถการประยุกต์ใช้กับ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) จากกรณีของเขตฯ สงขลา จะเห็นได้ว่าความสำเร็จในการเชื่อมโยงในลักษณะคลัสเตอร์ของการผลิตถั่วเขียวในพื้นที่สงขลาเกิดจากปัจจัยสนับสนุนทั้งในเรื่องของความต้องการของตลาดในประเทศและตลาดโลก การเป็นแหล่งผลิตที่มีวัตถุดิบจำนวนมาก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด่านศุลกากรที่สะดวกและครอบคลุม การมีกิจการในแต่ละขั้น

ของห่วงโซ่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันช่วยลดต้นทุนการผลิตและการขนส่ง การเข้าถึงตลาดในมาเลเซียและส่งออกไปตลาดโลกได้ ดังนั้น ใน 5 เขตฯ ควรกำหนด Position ของเขตฯ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่/บุคลากร+ผู้ประกอบการควบคู่กับความต้องการของตลาด และพัฒนา/อำนวยความสะดวกการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทั้งการขนส่ง ดิจิทัล และข้ามพรมแดนเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงวัตถุดิบ แรงงาน แหล่งผลิต และตลาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเพื่อลดต้นทุนการผลิตและการขนส่งและโลจิสติกส์

3.2 มาเลเซีย-สิงคโปร์โมเดล : การพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงเชิงพื้นที่และกิจกรรมเศรษฐกิจ

- **อิสกันดาร์ (ISKANDAR)** การพัฒนาพื้นที่ตอนใต้ของรัฐยะโฮร์ (มาเลเซีย) ที่ใกล้กับสิงคโปร์ เนื้อที่ประมาณ 2217 ตร.กม. ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มในปี 2549 โดยกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ให้เป็นพื้นที่นานาชาติด้านการค้าและบริการที่มีมาตรฐานระดับโลก สร้างความได้เปรียบจากการมีที่ตั้งติดทะเลและมีช่องทางสู่เอเชียแปซิฟิก รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งจากความร่วมมือกับสิงคโปร์และอินโดนีเซีย มุ่งเน้นกิจการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ การศึกษา การท่องเที่ยว การบริการทางการแพทย์ การเงิน การผลิต และอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการพัฒนาให้เป็นเมืองที่มีความเจริญรอบด้าน มีการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่มุ่งเน้น มีการจัดตั้ง Iskandar Region Development Authority หรือ IRDA (มีองค์ประกอบเป็นตัวแทนจากรัฐบาลกลางและรัฐยะโฮร์) เป็นหน่วยงานเฉพาะในการบริหารจัดการและประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน ซึ่งภาครัฐ-เอกชนได้สนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ให้ได้มาตรฐานและครบวงจร ทั้งท่าอากาศยาน ท่าเรือ ระบบโลจิสติกส์ และพัฒนาทางหลวงและสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในระยะปานกลาง-ระยะยาว โดยกำหนดบทบาทของแต่ละโซนพื้นที่แตกต่างกัน อาทิ Nusajaya เป็นเมือง IT และศูนย์การให้บริการ Danga Bay เป็นเมืองท่า Johor Baru Center เป็นเมืองธุรกิจ และ Paris Gudang เป็นเมืองพลังงาน

- **ยะโฮร์-สิงคโปร์ (JS-SEZ)** ในเดือนมกราคม 2567 มาเลเซียและสิงคโปร์ลงนามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษยะโฮร์-สิงคโปร์ โดยมุ่งส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ บริการการเงิน บริการเกี่ยวกับธุรกิจและการดูแลสุขภาพ ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียต้องการดึงดูดการลงทุนมายังพื้นที่รัฐยะโฮร์ให้มากขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการลงทุน และสิงคโปร์เป็นนักลงทุนหลักที่ลงทุนในรัฐกว่าร้อยละ 70 รวมทั้งมีการเตรียมพื้นที่สำนักงานรองรับการขยายการดำเนินงานของบริษัทต่างๆ ทั้งในประเทศและบริษัทข้ามชาติที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 JS-SEZ นี้จึงมุ่งกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศให้มากขึ้นด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ อาทิ รถไฟความเร็วสูง และการขนส่งรางเบาเชื่อมเมืองยะโฮร์บาห์รู (เมืองหลวงของรัฐ) กับสิงคโปร์ ระยะทาง 4 กม. รองรับผู้โดยสารได้ 40,000 คน/วัน ซึ่งจะเพิ่มความน่าสนใจของรัฐยะโฮร์ในการดึงดูดการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ การตั้งฐานการผลิต และกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เติบโต/เพิ่มกำลังซื้อของคนในพื้นที่ โดย

รถไฟฟ้าจะช่วยลดระยะเวลาการเดินทางของคนสิงคโปร์ที่ข้ามมาจาก 45 นาที เหลือเพียง 10 นาที เพื่อลดปัญหาจราจรติดขัดที่ทางหลวงที่เชื่อมระหว่าง 2 ประเทศในปัจจุบัน และจูงใจให้ชาวสิงคโปร์ซึ่งมีกำลังซื้อสูงเข้ามาจับจ่ายใช้สอยและท่องเที่ยวในพื้นที่

ประเด็นที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ 5 เขตฯ (การลงทุนน้อย) จากกรณีของ JS-SEZ จะเห็นได้ว่ารัฐยะโฮร์ได้ยกระดับศักยภาพของพื้นที่เพื่อดึงดูดการลงทุนด้วยการเชื่อมโยงกับสิงคโปร์ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลักและมีกำลังซื้อสูง โดยใช้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่าง 2 ประเทศที่สะดวก รวดเร็ว สามารถแก้ปัญหาการจราจรของทางหลวงเดิมซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการดึงดูดการลงทุนและนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มความน่าสนใจให้แก่พื้นที่ รวมทั้งได้สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนในด้านการได้รับการสนับสนุนและความต่อเนื่องทางการเมืองและนโยบายของภาครัฐด้วยการลงนามใน MOU ร่วมกัน ขณะที่ SEZ อีสกันดาร์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นก่อนและประสบความสำเร็จโดยใช้การเชื่อมโยงกับสิงคโปร์เพื่อเพิ่มโอกาสการพัฒนาเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ปัจจัยความสำเร็จของอีสกันดาร์ยังเกิดจากการกำหนดตำแหน่งการพัฒนาที่ชัดเจน การกำหนดบทบาทของพื้นที่ การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินรองรับ รวมทั้งความร่วมมือที่เข้มแข็งของรัฐ-เอกชน และการมีกลไกการบริหารจัดการเฉพาะสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มศักยภาพของ 5 เขตฯ ได้

คณะผู้จัดทำ

- 9909 นายบุญชัย ฉัตรประเทืองกุล
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาพื้นที่
หน่วยงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 9918 นายปัญญาสุธา รាយ
ตำแหน่ง เลขานุการกรม
หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- 9927 นางสาวจรัสศรี แก้วเกาะสะบ้า
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี
หน่วยงาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- 9936 นายสุรียา กิตติมณฑล
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 7
หน่วยงาน กรมเจ้าท่า
- 9945 นางสาวรัตนา จรุงศักดิ์สิทธิ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนดิจิทัลเพื่อสังคม
หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 9954 นางสุภาพร สุขมาก
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ
หน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- 9963 นายณภสินธุ์ นาชัยพลอย
ตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรม
หน่วยงาน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 9972 นางสาวสุกัญญา เบาเนิด
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา
หน่วยงาน กรมศิลปากร
- 9981 นายคมบตี สัมพัชนี
ตำแหน่ง อุตสาหกรรมจังหวัดสตูล
หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- 9990 นางเรณู เจ็บบงามศรี
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ตรวจเงินแผ่นดิน (สตถ.7)
หน่วยงาน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน